

ความคิดเห็นของประชาชนที่มติดการจดทะเบียนภาษาโรงเรียนและที่ดิน :
ศึกษาเฉพาะกรณีของกิจการบริหารส่วนตำบลจำคลอง
อำเภอเมืองกาจสินธุ์ จังหวัดกาจสินธุ์

เบญจมาภรณ์ บัวหลวง

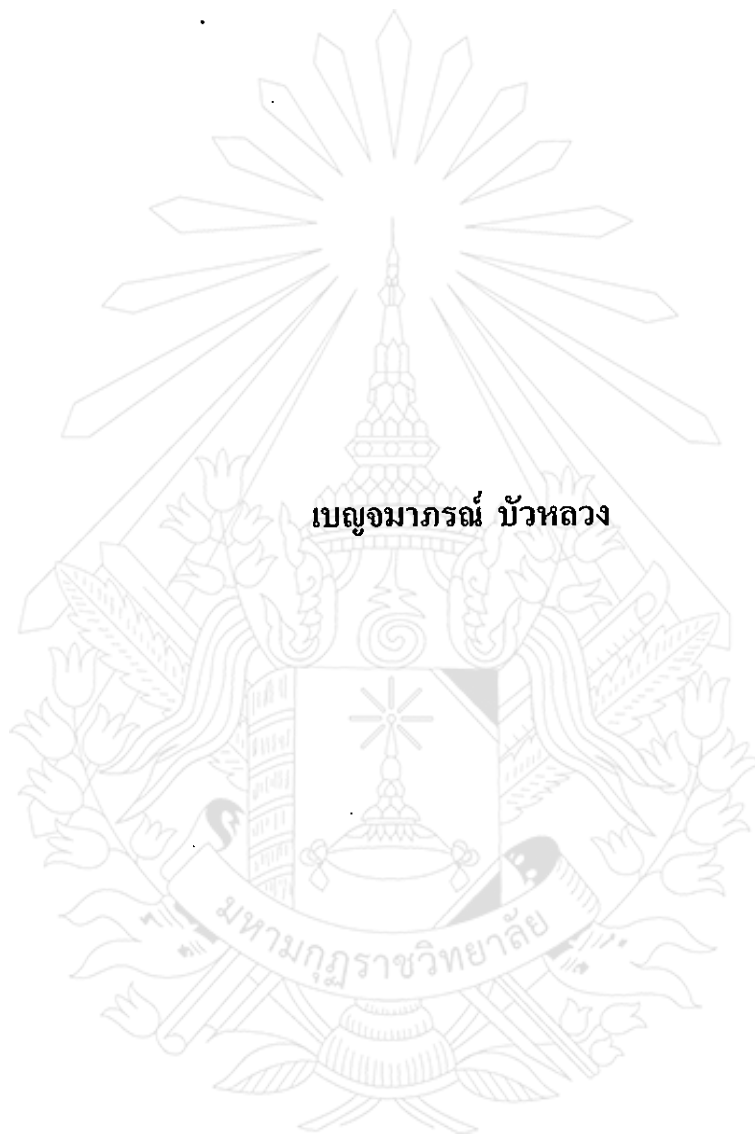
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๑

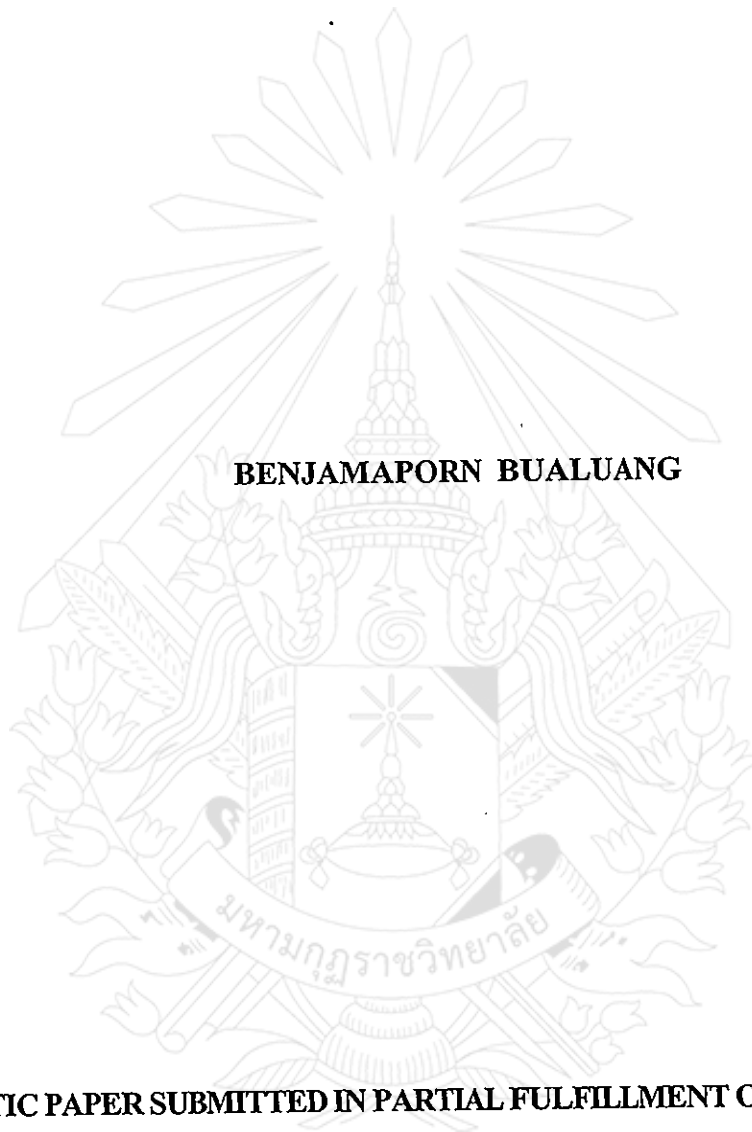
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง
อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

B 9792

**PEOPLE'S OPINIONS ON SAVING TAXES ON HOUSES AND LAND :
A CASE STUDY OF TAMBON LAM KHLONG,
MUANG KALASIN, KALASIN PROVINCE**

BENJAMAPORN BUALUANG

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2550 (2007)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมือง
กาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

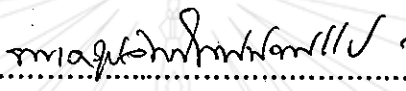
ชื่อนักศึกษา : เบลญมาภรณ์ บัวหลวง

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ไพรัช พันชมภู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.พระครูปริยัติวีรกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒน์วิริยาจารย์)

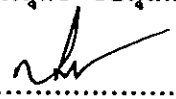
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ไพรัช พันชมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.พระครูปริยัติวีรกิจ)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำตรี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Opinions on Saving Taxes on Houses and Land : A Case Study
of Tambon Lam khlong, Muang Kalasin, Kalasin Province

Student's Name : Benjamaporn Bualuang

Department : Government

Advisor : Dr. Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Phrakhrupariyattiveerakit

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) **Dean of Graduate School**

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn) **Chairman**

P. Phuenchomphoo
.....
(Dr. Phairat Phuenchomphoo) **Advisor**

P. pariyattiveerakit
.....
(Dr. Phrakhrupariyattiveerakit) **Co-Advisor**

S. Chaimusik
.....
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik) **Member**

Somsak
.....
(Asst. Prof. Dr. Somsak Khamsri) **Member**

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ชื่อนักศึกษา	: เบญจมาภรณ์ บัวหลวง
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ไพรัช พันชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.พระครูปริยัติวิโรจิก
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๐

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินศึกษา : เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของ องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน ๓๐๕ คน เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินมีความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็นทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ วิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองควรชี้แจง ทำความเข้าใจถึงเหตุผล ความจำเป็นในการเสียภาษี และการนำเงินภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับกลับไปพัฒนา ท้องถิ่นให้เจริญ ตลอดจนผลที่จะย้อนกลับคืนสู่สังคมหรือผู้เสียภาษีในรูปแบบต่าง ๆ พร้อม จัดหน่วยบริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ชำระภาษีและมีทางเลือก ในการชำระภาษีเพิ่มมากขึ้น

Thematic Title : **People's Opinions on Saving Taxes on Houses and Land : A Case Study of Tambon Lam khlong, Muang Kalasin, Kalasin Province**

Student's Name : **Benjamaporn Bualuang**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Phairat Phuenchomphoo**

Co-Advisor : **Phrakhrupariyattiveerakit**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The thematic paper's objective on 'People's Opinions on Saving Taxes on Houses and Land : A Case Study of Tambon Lamkhlong, Muang Kalasin, Kalasin Province, was to study People's Opinions on Saving Taxes on Houses and Land thereof. It was the survey research. The sampling group included 309 residents liable to pay taxes. The tool employed was the questionnaire. Statistics utilized in analyzing data were percentage, mean and standard deviation.

The research findings were found that residents liable to pay taxes on houses and land had their opinions on three aspects at the high levels, all of which were ranged from the high to the low means, that was, aspects of officials responsible for collecting incomes, methods of collecting taxes on houses and land, and opinions on Tambon Lamkhong Administration Organization respectively.

Suggestion were Tambon Lamkhong Administration Organization should explain necessities of paying taxes to residents and make them aware of facts that the amounts of taxes the agency collected were to be spent to develop their localities with both direct and indirect results to society and tax – payers in very many forms including having arranged mobile units to receive taxes outside the office to facilitate tax-payers so that they had more alternative in paying taxes.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้จะสำเร็จลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างมีเมตตาจากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการเขียนสารนิพนธ์ ให้กำลังใจและอุปถัมภ์ด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ พระปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุขสิข กรรมการสอบสารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำศรี กรรมการสอบสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ไพรัช พันชมภู และดร.พระครูปริยัติวิริกิจ ที่กรุณาให้คำแนะนำการทำสารนิพนธ์ ตรวจสอบ แก้ไขจนสารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ตันสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สุวพานิช และอาจารย์อนันฐา ปราบพาล ที่เมตตาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย แก้ไขในข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลลำคลอง เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ตำบลลำคลองที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จนกระทั่งผู้วิจัยทำสารนิพนธ์เล่มนี้จนประสบผลสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่บุพการี ผู้มีพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนและคอยแนะนำให้คำปรึกษา หากมีข้อบกพร่องผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นางสาวเบญจมาภรณ์ บัวหลวง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	ค
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	ค
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	ค
๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	ฉ
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	๓
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร	๕
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	๒๕
๒.๔ สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่วิจัย	๓๔
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๕
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๓๕
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๔๐
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๐
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๑

	หน้า
๓.๓ การสร้างและทดสอบเครื่องมือวิจัย	๔๒
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	๔๓
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๔๔
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๖
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๖
๔.๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	๔๘
บทที่ ๕ บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๕๓
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๕๓
๕.๒ อภิปรายผล	๕๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๕๕
บรรณานุกรม	๕๖
ภาคผนวก	
ผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๖๑
ผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๖๓
ผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๖๗
ผนวก ง แบบสอบถาม	๖๘
ประวัติผู้วิจัย	๗๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ	๔๖
ตารางที่ ๒ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ	๔๗
ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการศึกษา	๔๗
ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ	๔๘
ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บ ภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมของในแต่ละด้าน	๔๘
ตารางที่ ๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน	๔๙
ตารางที่ ๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บ ภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้	๕๐
ตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บ ภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ลำคลอง	๕๑

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

๓๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในปี ๒๕๓๗แล้วประเทศไทยก็มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุดครอบคลุมพื้นที่ชุมชนชนบททั่วประเทศไทย เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า “อบต.” จึงอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีจำนวนมากที่สุดที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการพัฒนาตำบล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม มีรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง อีกทั้งยังสามารถออกข้อบังคับตำบลเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และหากพิจารณาถึงระบบการบริหารงานในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปี พ.ศ.๒๕๔๖ ได้กำหนดโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหกคนและในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงสองหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคนและฝ่ายคณะบริหาร ซึ่งประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนสองคน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

๑. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะผู้บริหารส่วนตำบลในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นับได้ว่าเป็นตัวจักรสำคัญต่อการทำหน้าที่ในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะกำหนดนโยบายในตำบลว่าจะจะไปในทิศทางใด มีความเหมาะสมกับศักยภาพที่มีอยู่ในตำบลหรือไม่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาประเทศ ในสถานการณ์ปัจจุบันเพียงใด อย่างไรก็ตามองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีบทบาทในทางการเมืองการปกครองและการจัดการสาธารณะให้แก่ชุมชนชนบทได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่น พร้อมทั้งสถานะทางด้านการศึกษาหรือรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสำคัญ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังมีขีดความสามารถที่จะหารายได้ให้เพียงพอับรายจ่ายที่องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องใช้จ่าย โดยไม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ในแต่ละปี ทั้งนี้ เพราะมีปัญหาจากหลายสาเหตุ เช่น มีข้อจำกัดในเรื่องแหล่งรายได้ของท้องถิ่น พื้นที่อยู่ ห่างไกล ชุมชนเป็นชุมชนชนบท ทำให้ไม่มีเอกชนเข้าไปลงทุน จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ไม่สามารถจัดเก็บภาษีหรือรายได้เข้าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ พร้อมทั้งบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่มีความเข้าใจในระบบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดีพอว่า จะต้องอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร ที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถมีรายได้เพิ่มจากเดิมมากขึ้น เนื่องจากบุคลากรเหล่านี้ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อนหน้านั้น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจำนวนมากทำงานอย่างไม่มีระเบียบแบบแผน และขาดความสามารถประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดเก็บรายได้ที่เป็นภาษีอากรที่ระเบียบ กฎหมาย กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองได้ ยกตัวอย่างเช่น การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย เพราะข้อมูลที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับ โอนมาจากหน่วยงานจัดเก็บเดิม มีน้อยและไม่ครบถ้วน พร้อมทั้งผู้มีหน้าที่เสียภาษี แจ้งบัญชีทรัพย์สินของตนเองไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมในการออกสำรวจทรัพย์สินที่จะต้องเสียภาษีให้องค์การบริหารส่วนตำบลน้อยมาก จึงเป็นปัญหาส่วนหนึ่งที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดเก็บรายได้ ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควรและยังปรากฏว่ายังมีบรรดา กฎหมาย ระเบียบ ซึ่งออกมาจากรัฐบาลและกระทรวงที่เกี่ยวข้องจำนวนมากที่ไม่เอื้อให้ท้องถิ่นได้ใช้ดุลยพินิจหรือการตัดสินใจได้โดยอิสระในการที่จะดำเนินการในท้องที่ได้ หากจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้ยากแก่การที่จะหารายได้ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะได้นำมาบริหารกิจการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณภาพและศักยภาพได้เท่าที่ควร ดังที่รัฐบาลหรือจากส่วนกลางพยายามจะกระจายอำนาจมาให้ท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดควิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การบริหารงานด้านการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

๑. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมีการบริหารจัดการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และมีการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาระบบการกำกับดูแลภาคประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

พร้อมทั้งได้จัดตั้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ เพื่ออนาคตที่เข้มแข็งของท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น^๑

ในการคัดเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลในการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ที่มีลักษณะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก (เดิม คือ อบต. ชั้น ๕) และเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานะทางการคลังหรือมีรายได้ค่อนข้างน้อย ถ้าหากไม่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลก็จะมีเงินไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่จะนำไปพัฒนาภายในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ประกอบด้วย ๖ หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น ๕,๓๕๒ คน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยและการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร รับจ้างและมีการค้าขายเล็กน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองในฐานะที่เป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีรายได้หลักในการบริหารและการพัฒนามาจากภาษีที่จัดเก็บเอง ซึ่งจะต้องจัดเก็บให้ได้ตามประมาณการที่ตั้งไว้ โดยจะต้องพัฒนาแนวทางในการจัดเก็บภาษี และจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษี โดยอาศัยการบริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการในการจัดเก็บภาษี รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องจะต้องเรียบง่าย เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ต้องมีความรู้ความสามารถที่จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีก่อให้เกิดความร่วมมือและความเต็มใจที่จะเสียภาษี โดยต้องรับทราบถึงความคิดเห็นในการชำระภาษีของประชาชน ในด้านต่าง ๆ เช่นเวลาที่ให้บริการแต่ละรายใช้เวลานานเกินไป กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีมากเกินไป เมื่อมีผู้มาเสียภาษีบางครั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่อยู่และไม่มีผู้ใดทำหน้าที่แทนได้ เจ้าหน้าที่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ระยะเวลาที่เปิด

^๑ วันมูหะมัดนอร์ มะทา, “ยุทธศาสตร์การบริหาร”, ประชาคมท้องถิ่น, ปีที่ ๓ (กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖) : ๔๕.

ให้ใช้บริการมีจำกัด เป็นต้น และในขณะเดียวกัน ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้กับหน่วยงานราชการ มักจะมีความพยายามที่จะไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีในจำนวนที่น้อยที่สุด ดังนั้น ทางองค์การบริหาร ส่วนตำบลลำคลองจึงต้องพยายามหาวิธีการให้ประชาชนให้ความร่วมมือหรือยินยอมเสียภาษีโดย สัมครใจ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนการชำระภาษี และการบริการของเจ้าหน้าที่กับประชาชนที่มา ติดต่อชำระภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการสร้าง แรงจูงใจในการชำระภาษีให้กับประชาชน และเพื่อให้การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วน ตำบลลำคลอง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดินของ องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย โดยมีประเด็นที่จะศึกษา ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๓ ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ และด้านการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง

๑.๓.๒. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้ที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินในพื้นที่ตำบล ลำ คลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๑,๓๕๒ คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐๕ คน

๑.๓.๓. ขอบเขตด้านพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้

๑.๔.๑ ได้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

๑.๔.๒ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางและปรับปรุงในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองและหน่วยงานอื่น

๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ไว้ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐานประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงออก

ประชาชน หมายถึง ประชาชนผู้ที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บจากฐานทรัพย์สิน คือ เก็บจากเจ้าของโรงเรือนและที่ดิน ที่เจ้าของมิได้อาศัยเอง แต่ได้ประโยชน์จากโรงเรือนและที่ดิน ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น

การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง กระบวนการให้บริการแก่ประชาชนผู้อยู่ในข่ายชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินได้รับความสะดวกมากที่สุด ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ขั้นตอนในการให้บริการ และสถานที่ให้บริการ

๑. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ หมายถึง การแสดงออกของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการประชาชน เช่น ความสุภาพ การยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น

๒. ขั้นตอนการให้บริการ หมายถึง ความซับซ้อนหรือความไม่ซับซ้อน รวมทั้งระบบเวลาและความชัดเจนในแต่ละขั้นตอน มีป้ายบอกระบบการให้บริการด้านภาษี

๓. สถานที่ให้บริการ หมายถึง สถานที่จัดให้บริการประชาชนที่มาใช้บริการเสียภาษีโดยพิจารณาจากความเหมาะสมในด้านต่าง เช่น ความกว้างขวาง แสงสว่าง ระบบปรับอากาศ การจัดบริการน้ำดื่ม ความเพียงพอสำหรับที่นั่งของผู้มารับบริการ เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม จนถึง ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในที่นี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์” โดยได้กำหนดประเด็น ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- ๒.๔ สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษา
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

อุทัย หิรัญโต ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “ความคิดเห็นของคนเรามีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติ นั้น เป็นความเห็นอย่างลึกซึ้ง และติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วไป ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ส่วนความคิดเห็นที่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่าง จะมีอยู่ระยะสั้นเรียกว่า Opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้ง่ายและสลายตัวเร็ว”^๑

บุญธรรม คำพอ ได้ให้คำจำกัดความว่า “ความคิดเห็นของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวของบุคคลด้วย ซึ่งคุณสมบัติประจำตัวบางอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน และการติดต่อกันระหว่างบุคคล นับเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลและกลุ่มมีความคิดเห็นไป

^๑อุทัย หิรัญโต, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๑๕), หน้า ๘๐.

ในทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะพื้นฐานความรู้เป็นกระบวนการสังเกตการณ์ที่ได้รับจากการศึกษามาเป็นเวลาหลายปี จะเป็นรากฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ”^๒

ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่ “ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก”^๓

เรืองเวทย์ แสงรัตนา กล่าวว่ “ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม การแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้”^๔

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ กล่าวว่ “ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อ และค่านิยมเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตหรือทราบได้นอกจากตัวของผู้นั้น แต่ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นและทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้น คนที่มีเจตคติหรือความเชื่อค่านิยมอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็ไม่มีผู้ใดทราบเลยว่า เขามีเจตคติหรือความเชื่อค่านิยมเช่นใด”^๕

^๒บุญธรรม คำพอ, “การศึกษาความแตกต่างระหว่างการยอมรับและไม่ยอมรับวิทยาการแผนใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณีมูลนิธิบูรณะชนบท ตำบลโพธิ์งาม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์), ๒๕๒๐, หน้า ๒๓.

^๓ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐), หน้า ๘๘.

^๔เรืองเวทย์ แสงรัตนา, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการระบบการจัดขยะของเขตเทศบาลเมืองราชบุรี”, ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เกริก), ๒๕๒๒, หน้า ๒๐.

^๕กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๗), หน้า ๒๕.

อมราวดี เหมาคม กล่าวว่า “ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับค่านิยม เจตคติ ซึ่งมีผลมาจากคุณสมบัติประจำตัวของบุคคลล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ”^๖

จากการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าความคิดเห็น คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐานประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงออก

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร

นารี นันทติภูธ ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร ดังนี้

“Ability Theory หมายถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี ทั้งนี้ เพราะรัฐบาลจำเป็นต้องนำเงินภาษีอากรมาใช้ในกิจการของรัฐ ฉะนั้น การเสียภาษีจึงเป็นหน้าที่ที่จะเสียเท่าใดนั้น รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด ภาษีบางชนิดเก็บจากผู้เสียภาษีในอัตราเดียวกันหมด อย่างที่เรียกกันว่า Capitation Taxes ภาษีทรัพย์สินบางประเทศก็จัดเก็บในอัตราเดียวกันจากประชาชนทุกระดับ โดยจะเก็บจากทรัพย์สินในลักษณะที่เป็นหน่วย หรือเป็นส่วน เช่น ใครมีทรัพย์สินมากก็จะเสียภาษีมากขึ้นตามหน่วยของทรัพย์สินที่มี แต่เสียภาษีในอัตราเดียวกันกับผู้ที่มีทรัพย์สินจำนวนน้อยกว่า ลักษณะนี้ไม่เป็นธรรมต่อผู้มีรายได้น้อย นักคิดผู้มีชื่อเสียงท่านหนึ่งคือ อัดัม สมิธ ได้ให้หลักเกณฑ์เพื่อความเป็นธรรม กล่าวคือ การเสียภาษีจะต้องเป็นหน้าที่ของประชาชน รัฐจะต้องทำหน้าที่บังคับหรือกำหนดเอาจากประชาชน แต่การเสียภาษีจะต้องเป็นไปตามหลักความสามารถ

รัฐบาลของทุกประเทศมีหน้าที่เหมือนกัน คือ พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี การบริหารราชการแผ่นดินให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวของรัฐบาลจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก แหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล คือ ภาษีอากร นอกจากนี้ รัฐบาลยังใช้

^๖อมราวดี เหมาคม, การปกครองระดับตำบล หมู่บ้านกับความมั่นคงแห่งชาติ, (กรุงเทพมหานคร : ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๒๘), หน้า ๑๕.

ระบบภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศให้บรรลุเป้าหมายอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้น ภาษีอากรจึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน”^๔

ความหมายของภาษีอากร

ภาษี คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากรายการ และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

ภาษีอากร หมายถึง เงินได้หรือทรัพยากรที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนเพื่อไปสู่ภาครัฐบาล ทำให้ภาคเอกชนมีทรัพยากรลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อกรบริโภค การออมและการลงทุนของเอกชน^๕

คำนิยามนี้ได้ยกเว้นการกู้ยืมของรัฐบาล และการขายสินค้าและบริการในราคาทุนของรัฐบาล การขายสินค้าและบริการในราคาที่สูงกว่าต้นทุนของรัฐบาลจะถือว่าเป็นภาษีเพราะได้มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปยังภาครัฐบาล

ภาษีอากร หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากประชาชนและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม โดยมีได้ให้ประโยชน์ตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษีและถ้าเมื่อกล่าวถึงคำว่า "ภาษีอากร" นั้น จากอดีตจนถึงปัจจุบันก็ได้มีนักเศรษฐศาสตร์หลาย ๆ ท่านที่จะพยายามกำหนดคำนิยาม ความหมายของคำว่าภาษีอากรเพื่อให้ใช้ได้สมบูรณ์ แต่เนื่องจากภาษีอากรได้ครอบคลุมหลายประเภทด้วยกัน จึงลำบากเป็นอย่างยิ่งในการจะกำหนดคำนิยามของภาษีอากรให้ครอบคลุมและใช้ได้แก่ภาษีอากรทุกประเภท อย่างไรก็ตาม นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปได้ให้คำนิยามคำว่า "ภาษีอากร" ที่น่าสนใจไว้ดังนี้

อเนก เขียรถาวร ให้ความหมายว่า "ภาษีอากร คือ เงิน หรือสิ่งของที่รัฐบาลบังคับเก็บจากประชาชน เพื่อนำไปจ่ายในกิจการอันเป็นหน้าที่ของรัฐบาล"^๖

^๔นารี นันตติกุล, "ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเก็บภาษี โดยศึกษาเฉพาะมิติด้านความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการให้บริการด้านภาษีของเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา", ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๕, หน้า ๘.

^๕เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๕๒.

^๖อเนก เขียรถาวร, เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๓), หน้า ๑.

ปรีดา นาคเนาทิม ให้ความหมายว่า "การเรียกเก็บที่จะเรียกว่าภาษีอากรควรมีลักษณะสำคัญ ๒ ประการ ประการแรก เป็นการบังคับจัดเก็บและประการที่สอง ไม่มีการให้ประโยชน์ตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี"^{๑๑}

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ให้ความหมายว่า "ภาษี คือ สิ่งที่รัฐบาลเก็บจากรายกรและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคม ส่วนรวมโดยมิได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี"^{๑๒}

คำว่า "ภาษีอากร" พอที่จะสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

๑. ลักษณะบังคับ (obligatory)

ภาษีอากรทุกประเภทต้องมีลักษณะของการบังคับให้ต้องเสียภาษี แม้จะเป็นภาษีทางอ้อมซึ่งเก็บจากผู้บริโภคสินค้าหรือการให้บริการ ดังนั้น ทางเลือกที่จะบริโภคก็จะต้องเสียภาษีอากรอยู่นั่นเอง

๒. เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากร

ภาษีอากร เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่รัฐบาล ซึ่งน่าจะต้องเป็นการเคลื่อนย้ายเพียงทางด้านเดียวเท่านั้น จึงจะเป็นภาษีอากร กล่าวคือ หากมีการเคลื่อนย้ายในทางตรงกันข้ามก็จะเป็นภาษีอากรได้เนื่องจากไม่อาจถือถือต่อรัฐได้

๓. ไม่มีผลตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี

การเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย จึงไม่มีผลตอบแทนโดยตรงเนื่องจากการชำระภาษีแต่ละครั้ง อย่างไรก็ตามผู้เสียภาษีย่อมทราบดีว่า ถนน โรงเรียน โรงพยาบาลและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่รัฐมีให้สังคมโดยรวม เป็นผลมาจากภาษีทั้งนั้น

๔. ไม่ก่อให้เกิดภาระในการชำระคืนของรัฐบาล

ภาษีอากรย่อมเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรที่ไม่มีพันธะใด ๆ เพื่อที่รัฐบาลจะสามารถนำเงินภาษีอากรไปบริหารประเทศได้เต็มความสามารถ

๕. ภาษีอากรจัดเก็บในรูปแบบใดก็ได้

การจัดเก็บภาษีอากรอาจกระทำในรูปแบบอื่น ๆ นอกจากการจัดเก็บเป็นตัวเงินก็ได้ อาจจัดเก็บในรูปสิ่งของหรือแรงงาน หรือรูปแบบอื่น ๆ ก็ได้

^{๑๑} ปรีดา นาคเนาทิม, เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕), หน้า ๒.

^{๑๒} เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย, อ่างแล้ว, หน้า ๒๕.

วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี

การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลายประการ วัตถุประสงค์หลักคือ การหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรมีดังนี้

๑. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ กิจการส่วนใหญ่ของรัฐเป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณสุขต่าง ๆ เป็นต้น

๒. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากรควบคุมการบริโภค การผลิต หรือวิธีการดำเนินการ ทางธุรกิจบางชนิดมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมได้ เช่น ไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ หรือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ก็เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ในอัตราสูง ๆ หรือไม่เก็บภาษีอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง หรือเก็บภาษีสินค้าที่มีความจำเป็นในอัตราต่ำ เป็นต้น

๓. เพื่อการกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม นอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้านรายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่าง ๆ การสร้างงานในชนบท ฯลฯ การจัดเก็บภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระจายรายได้ด้วย เช่น ใช้วิธีอัตราภาษีก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูง ๆ เป็นต้น

๔. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งด้านราคาสินค้าและการจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็เพิ่มภาษีต่าง ๆ ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่ายในยามเศรษฐกิจตกต่ำ คนว่างงานมาก รัฐบาลอาจลดภาษีต่าง ๆ ลงเพื่อกระตุ้นให้มีการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีการจ้างงานมากขึ้น

ความสำคัญของการบริหารภาษี

ความสำคัญของการบริหารภาษีนั้น ธนาคารโลกได้ศึกษาและสรุปไว้ ดังนี้

๑. การบริหารภาษีที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างบรรลุผล ผู้เสียภาษีจะให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามกฎหมายยินยอมเสียภาษี ไม่เกิดการหลีกเลี่ยงและหลบหลีกภาษี จึงมีส่วนกำหนดขนาดของฐานภาษี และการบรรลุวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจของภาษีนั้น ๆ หากการหลีกเลี่ยงหรือหลบหลีกภาษีมาก จะทำลายระบบการบริหารภาษี

๒. ความยุ่งยากซับซ้อนของกฎหมายและระเบียบจะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการประเมินจัดเก็บภาษี รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ นอกจากนี้ ความยุ่งยากดังกล่าวยังเป็นสาเหตุของการใช้ดุลยพินิจไปในทางทุจริต และบางครั้งผู้เสียภาษีอาจพบว่าการปฏิบัติตามกฎหมายยุ่งยากกว่าการเลี่ยงกฎหมาย

๓. วิธีการบริหารที่ไม่เหมาะสม จะทำให้การใช้กำลังคนไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง ยุติธรรม เป็นช่องทางให้เกิดการฉวยพินิจในทางมิชอบและเกิดกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ในการจัดเก็บภาษี ซึ่งจากการนำเสนอข้างต้นพอจะสรุปได้ การบริหารภาษียังมีความสำคัญดังนี้

๓.๑ เป็นกลไกการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการออกระเบียบในการประเมินจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

๓.๒ เป็นกลไกในการจัดหาบุคลากร อุปกรณ์เครื่องใช้ กำหนดแผนและประมาณการจัดเก็บภาษีเพื่อที่จะกระตุ้น ส่งเสริม แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการเสียภาษีให้บรรลุเป้าหมายระดับจุลภาค และวัตถุประสงค์ในระดับมหภาคของภาษีนั้น

หลักการจัดเก็บและบริหารภาษี

ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล ได้กล่าวถึง “หลักการบริหารภาษีอากรที่ดีของ Adam SMITH ว่าเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานของการจัดเก็บภาษีอากรที่เกิดขึ้นประมาณสองร้อยกว่าปีมาแล้ว (ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๗๖) แต่ยังสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดเก็บภาษีอากรในปัจจุบัน

เมื่อนำแนวความคิดของ Adam SMITH มาวิเคราะห์ ทำให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมและการบริการงานของบุคคลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาติและประชาชนส่วนรวม อันเป็นที่มาของความร่ำรวยของชาติ “การแบ่งงานของมนุษย์” และ “การแบ่งสรรภาระสาธารณะ” อาจวิเคราะห์เปรียบเทียบได้กับ “การงานของมนุษย์” และ “หน้าที่ของมนุษย์ต่อสังคม” การชำระภาษีเป็นรูปแบบหนึ่งของภาระหน้าที่ของมนุษย์ที่มีต่อสังคม Adam SMITH ได้กำหนดหลักการภาษีอากรที่ดีซึ่งผู้บัญญัติกฎหมายสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบของภาษีและการจัดเก็บภาษีได้เป็นอย่างดี”^{๑๒}

ปวย อึ้งภากรณ์ ได้อ้างถึง สาระสำคัญ ๔ ประการเกี่ยวกับภาษี (Four Maxims regarding taxes in general) ของ Adam SMITH ที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง The Wealth of Nations (เป็นหลักที่ยอมรับในทุกประเทศเมื่อปลายศตวรรษที่ ๑๘) ซึ่งเขาได้ประมวลวิธีที่ประชาชาติต่างๆ คิดขึ้นและปฏิบัติอยู่ทั่วไปมาสรุปเป็นหลักการ ๔ ประการดังนี้

^{๑๒} ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, หลักการบริหารภาษีอากรที่ดีของ Adam SMITH. (กรุงเทพฯ - มหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๖๓ - ๖๔.

๑. หลักความเป็นธรรม (Equity)

เนื่องจากประชาชนของรัฐจำเป็นต้องบริจาคหรือสละเงินให้แก่รัฐที่เขาเหล่านั้นอยู่ภายใต้ความคุ้มครอง ตามสัดส่วนของรายได้ที่ครอบครองอยู่ แนวความคิดดังกล่าวถือเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญของหลักความยุติธรรมทางภาษี การจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรมจึงต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่เป็นความสามารถหรือสิ่งที่แสดงความสามารถของผู้เสียภาษี รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถและหลักการในการแบ่งสรรภาระสาธารณะต้องเป็นหลักเกณฑ์ที่บังคับได้โดยทั่วกัน ทั้งนี้การยกเว้นภาษีหรือการเพิ่มอัตราภาษีผู้บัญญัติกฎหมายพึงกระทำด้วยความระมัดระวัง โดยคำนึงถึงจำนวนภาษีขั้นต่ำที่ประชาชนทุกคนควรแบกรับเสมอหน้ากัน และโดยส่วนใหญ่ความสามารถความกินดีอยู่ดีทางเศรษฐกิจ หรือเศรษฐกิจที่เอื้อประโยชน์แก่คนทั่วไป (Economic well-being) อาจวัดได้จากรายได้ (Income) ความมั่งมี (Wealth) หรือการใช้จ่าย (Expenditure)

๒. หลักความแน่นอน (Certainty)

ภาษีที่จัดเก็บต้องมีความชัดเจนและแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นฐานภาษี เทคนิคการประเมินภาษีและวิธีการจัดเก็บภาษี ความแน่นอนที่กล่าวถึงนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล มิใช่มาจากการกระทำตามอำเภอใจของฝ่ายผู้จัดเก็บและฝ่ายผู้เสียภาษี เช่น รัฐต้องบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเทคนิควิธีการทางภาษี (ฐานภาษี การคำนวณ และการจัดเก็บ) อย่างชัดเจนไม่คลุมเครือ ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณภาษีที่ตนต้องชำระได้ รวมทั้งมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่แน่นอน การจัดเก็บภาษีไม่เคารพหรือสอดคล้องกับหลักความแน่นอน ย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การจัดเก็บภาษีของเจ้าภาษีนายอากรที่ขาดหลักเกณฑ์แน่นอน เป็นต้น

๓. หลักความสะดวก (Convenience)

ภาษีทุกประเภทควรต้องเรียกเก็บตรงตามเวลา วิธีการชำระภาษียกก็ต้องทำให้ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกมากที่สุด ซึ่งอาจรวมถึงช่วงเวลาที่ผู้เสียภาษีมีความสะดวกที่จะชำระภาษี ได้แก่ ช่วงเวลาที่มีรายได้เข้ามา (เช่น ในประเทศเกษตรกรรม ประชาชนที่เป็นชาวนา สามารถมีรายได้มาชำระภาษีได้ก็ต่อเมื่อถึงฤดูหน้าข้าวเพราะสามารถนำข้าวออกขายเป็นรายได้) ส่วนสถานที่จัดเก็บภาษียกก็ต้องสะดวกในการเดินทางมาติดต่อหรือมีการขนส่งที่เข้าถึงได้ของผู้เสียภาษี

๔. หลักความประหยัด (Economy)

ภาษีทุกประเภทที่จัดเก็บเพื่อนำรายได้เข้าสู่คลังควรมีจำนวนที่ใกล้เคียงกับจำนวนภาษีที่ผู้เสียภาษีได้ชำระให้แก่รัฐ ซึ่งหมายถึงว่า รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีให้น้อยที่สุดและผู้เสียภาษียกก็เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีนั่นๆ น้อยที่สุดด้วย ทั้งนี้ เพราะค่าใช้จ่ายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าเดินทางหรือความยุ่งยากอื่นๆ ที่เกิดจากวิธีการชำระภาษียกที่ถูกเรียกเก็บรัฐต้องมีมาตรการควบคุม

การใช้จ่ายในการจัดเก็บ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบภาษีให้มากที่สุด แม้อัตราค่าตั้งเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีจะมีจำนวนน้อย แต่ต้องมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ^{๑๑}

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม กล่าวว่า “นักการคลังหลายท่านได้มีแนวความคิดเรื่องหลักการภาษีอากรที่ดี และเห็นว่าสมควรเพิ่มหลักเกณฑ์อื่นๆ อีกเพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยต่อๆ มาหลังจากที่ Adam SMITH ได้กำหนดไว้เมื่อ ๒๐๐ กว่าปีมาแล้ว ได้แก่

๑. หลักการยอมรับ (Acceptability) หมายถึง ภาษีอากรที่ทุกคนยอมรับเพราะมีระบบการจัดเก็บภาษีอากรอย่างยุติธรรม ซึ่งการยอมรับของประชาชนขึ้นอยู่กับความเชื่อถือและศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐด้วย หากรัฐสามารถแสดงให้เห็นถึงประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ผู้เสียภาษีจะได้รับโดยรวมในอนาคต ย่อมทำให้ประชาชนผู้เสียภาษียอมรับการเสียภาษีมากขึ้น

๒. หลักการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Enforceability) หมายถึง ภาษีอากรที่จัดเก็บต้องสามารถทำการบริหารจัดการเก็บอย่างได้ผลในทางปฏิบัติซึ่งต้องมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับรูปแบบโครงสร้างการบริหารของแต่ละรัฐเป็นสำคัญ เช่น ไม่อาจนำรูปแบบภาษีการใช้จ่ายมาใช้ในรัฐที่ขาดระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่มีมาตรฐานพอ เป็นต้น

๓. หลักการทำได้ (Productivity) หมายถึง ภาษีที่มีฐานกว้างและฐานของภาษีขยายตัวได้รวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำรายได้ให้รัฐเป็นอย่างดี โดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บ

๔. หลักการยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ภาษีบางประเภทที่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่ายอันควรนำมาใช้เป็นเครื่องมือควบคุมภาวะเศรษฐกิจของประเทศ^{๑๒}

รังสรรค์ ณะพรพันธ์ กล่าวถึง “หลักเกณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของภาษีอากร (efficiency criteria) ๕ ประการ คือ

๑. หลักความเป็นธรรม (equity) พิจารณาได้จาก

๑.๑ ความสามารถของผู้เสียภาษี แบ่งออกเป็น

^{๑๑}ป๊วย อึ้งภากรณ์, เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประมวลมิตร, ๒๕๐๔), หน้า ๒๓๒ - ๒๔๖.

^{๑๒}เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย, อ่างแล้ว, หน้า ๒๑๕ - ๒๒๔.

๑) ความเป็นธรรมแนวนอน หมายถึง ผู้ที่มีรายได้เท่าเทียมกันควรได้รับการปฏิบัติและเสียภาษีอย่างเท่าเทียมกัน

๒) ความเป็นธรรมแนวตั้ง หมายถึง ผู้ที่มีฐานะไม่เท่าเทียมกัน ควรจะเสียภาษีแตกต่างกัน

๑.๒ ประโยชน์ของผู้เสียภาษี หมายถึง ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการบริโภคสินค้าและบริการที่ผลิตโดยรัฐบาล จะต้องจ่ายภาษีมากกว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์น้อย

๒. หลักความเป็นกลาง (neutrality) หมายถึง การจัดเก็บภาษีโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อการทำงานต่อการทำงานของกลไกตลาด หรือมีผลกระทบต่อเงินแต่เพียงเล็กน้อย เพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษีอากรที่ดีควรจะเป็นภาษีอากรที่ไม่มีผลต่อต้นทุนและประโยชน์ที่ได้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ไม่ทำให้ต้นทุนที่เสียและประโยชน์ที่ได้สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง ดังนั้น เป้าหมายหลักของความเป็นกลางก็คือ การพยายามลดภาระส่วนเกินของการเก็บภาษี (excess burden of taxation) ให้เหลือน้อยที่สุด

๓. หลักความแน่นอน (certainty) แบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ

๓.๑ ความแน่นอนในด้านภาษี (certainty of incident) หมายถึง รัฐบาลต้องการให้ประชาชนกลุ่มใดรับชำระภาษี ภาษีที่ดีมีประสิทธิภาพ จะเป็นภาระภาษีแก่ประชาชนกลุ่มนั้น

๓.๒ ความแน่นอนของหนี้ภาษี (certainty of liability) ภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรจะเป็นภาษีอากรที่มีความง่ายและความแน่นอนในการประเมินหนี้ภาษีอากร หากมีผู้เสียภาษีไม่ทราบแน่ชัดว่า ตนจะต้องเสียภาษีจำนวนเท่าใด เพราะการประเมินภาษีขึ้นอยู่กับอำนาจและดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ จะเป็นการเปิดช่องให้มีการทุจริตได้ง่าย

๓.๓ ความแน่นอนในการลดเงินได้ของเอกชน ภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรจะเป็นภาษีอากรที่สามารถลดเงินได้ของเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๔ ความแน่นอนเกี่ยวกับการทำนายรายได้จากภาษีอากร (fiscal marksmanship) ภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรเป็นภาษีอากรที่มีลักษณะความแน่นอนในแง่รายได้ของรัฐบาล คือ สามารถจัดเก็บได้ตามประมาณการที่กำหนดไว้

๔. หลักความประจักษ์แจ้ง (evidence) ภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพ จะเป็นภาษีอากรที่ผู้เสียภาษีประจักษ์ และตระหนักในภาษีอากรที่ตนต้องเสีย

๕. หลักประสิทธิภาพในการบริหาร (administrative efficiency) ภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพควรมีต้นทุนการบริหารการจัดเก็บภาษีต่ำ ไม่ว่าจะป็นต้นทุนของรัฐบาลหรือเอกชน กล่าวคือ

๕.๑ เป็นภาษีที่เสียต้นทุนในการจัดเก็บ (collection cost) ต่ำ

๕.๒ ผู้เสียภาษีเสียต้นทุนในการชำระภาษีต่ำ ได้แก่ ค่าเดินทางเพื่อไปชำระภาษี เวลาที่เสียไปในการรอคอย หรือการกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ ค่าจ้างนายหน้านักบัญชีหรือตัวแทน^{๕๔}

การจัดเก็บภาษีเกี่ยวข้องกับการให้บริการของหน่วยงานและผู้มาใช้บริการเสียภาษี ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความเพียงพอของบริการที่มีอยู่ (availability) คือ ความพอเพียงระหว่างบริการที่มีอยู่ กับความต้องการขอรับบริการ

๒. การเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก โดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้งการเดินทาง

๓. ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ (accommodation) ได้แก่ แหล่งบริการที่ผู้รับบริการยอมรับว่าให้ความสะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวก

๔. ความสามารถของผู้รับบริการในการที่จะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับกิจการ

๕. การยอมรับคุณภาพของบริการ (acceptability) ซึ่งในที่นี้รวมถึงการยอมรับลักษณะของผู้ให้บริการด้วย”

สมคิด บางโม ได้กล่าวถึง “หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี ดังนี้

๑. ภาษีที่มีลักษณะที่ดีควรจัดเก็บจากประชาชนทุกคนตามฐานะ เพราะว่าแต่ละคนต่างก็ได้รับประโยชน์และการคุ้มครองจากรัฐ

๒. ภาษีที่ทุกคนจะต้องเสีย ต้องมีความแน่นอนไม่มีลักษณะกำกวม ลักษณะและรูปแบบของภาษีตลอดจนจำนวนที่ต้องเสียภาษีจะต้องเป็นที่ชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน

๓. การเสียภาษีทุกชนิด ควรจะต้องจัดเก็บตามวัน เวลาและสถานที่ที่ผู้เสียภาษีสะดวกและจะต้องอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีแก่ผู้เสียภาษีด้วย

๔. ภาษีทุกชนิดที่จัดเก็บ จะทำให้ความเดือดร้อนในการมาเสียภาษีของผู้เสียภาษีและค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีน้อยที่สุด”^{๕๕}

^{๕๔}รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, “การสำรวจสถานะความรู้ด้านภาษีอากรในเมืองไทย”, วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๗, หน้า ๔๑ - ๔๒.

^{๕๕}สมคิด บางโม, ภาษีอากรธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิทย์พัฒน์, ๒๕๔๕). หน้า ๑๓.

พูนสุข สงวนชีพ และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ ได้กล่าวถึง “ปัจจัยสำคัญในการบริหารภาษีอากร ว่าประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้

๑. บุคลากรในการบริหารในการจัดเก็บภาษีอากรใดๆ ก็ตามตัวบุคคลในการบริหารเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในด้านกฎหมายภาษีอากรเป็นอย่างดี ได้รับการอบรมด้านบัญชีและทางด้านเศรษฐศาสตร์ มาพอสมควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นอย่างดีและมีศีลธรรมประจำใจสูงพอสมควร เพราะงานภาษีอากรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเงินทองจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ต้องมีเครื่องเหนียวจริงจังใจ เพื่อมิให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเงินได้โดยง่าย

๒. กฎหมายภาษีอากร กฎหมายภาษีอากรที่จะนำมาใช้ในการจัดเก็บภาษีอากรต้องเป็นกฎหมายที่มีข้อความรัดกุมและจำกัดความด้านต่างๆ แจ่มแจ้งและบทบัญญัติกฎหมายภาษีอากรจะต้องไม่อยู่ในดุลพินิจของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรมากเกินไปนัก

๓. ความรู้สึกของประชากรเกี่ยวกับภาษีอากรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารภาษีอากร ถ้าหากประชาชนมีความรู้สึกเห็นชอบด้วยกฎหมายภาษีอากร การบริหารภาษีอากรก็เป็นไปโดยง่ายและเก็บเงินเข้ารัฐได้เป็นจำนวนมาก แต่ถ้าประชาชนมีความขัดแย้งก็จะทำให้รัฐบาลประสบกับความยุ่งยากในการจัดเก็บภาษีอากร

๔. การใช้เงินตราในวงการเศรษฐกิจ ถ้าหากมีการใช้เงินตราเป็นสื่อกลางในการดำเนินการเศรษฐกิจ รัฐบาลก็สามารถจัดเก็บภาษีได้ง่ายขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่สามารถรู้ได้ แน่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จะเสียภาษีอากร”^{๑๑}

ฐานภาษี (Tax base)

คือ สิ่งที่ถูกใช้เป็นฐานในการประเมินเก็บภาษีอากร แต่ละชนิดตามอัตราของภาษีที่ได้กำหนดไว้ สิ่งที่ใช้เป็นฐานในการจัดเก็บภาษีต่างๆ แบ่งได้ ๔ กลุ่มด้วยกัน คือ

๑. ฐานที่เกี่ยวกับรายได้ (Income Base) รายได้นั้นสามารถเป็นเครื่องมือวัดถึงความสามารถในการเสียภาษี (Ability-to-Pay) ของแต่ละคนได้ดีที่สุด ปัจจุบันภาษีที่ทำการจัดเก็บจากรายรายได้ ได้แก่ ภาษี ๒ ชนิดด้วยกัน คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล

๒. ฐานการบริโภค (Consumption Base) การจัดเก็บภาษีจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค มีลักษณะสำคัญดังนี้

^{๑๑} พูนสุข สงวนชีพ และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์, การบริหารการคลังและกระบวนการงบประมาณ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๗), หน้า ๒๒๓.

๒.๑ การบริโภคนั้น ถือว่าเป็นการนำทรัพยากรของสังคมไปใช้ในทางส่วนตัว ดังนั้นผู้ที่นำทรัพยากรของสังคมไปใช้ส่วนตัวมากก็ต้องเสียภาษีมาก ส่วนผู้ที่ใช้จ่ายเพื่อการบริโภคน้อยจึงควรเสียภาษีน้อย

๒.๒ การเก็บภาษีจากการบริโภคก่อให้เกิดความเป็นกลางหรือความยุติธรรมระหว่างการบริโภคในปัจจุบันกับการบริโภคในอนาคต ภาษีที่เก็บจากฐานของการบริโภค หรือจากการซื้อขายสินค้าและบริการต่าง ๆ นั้นเป็นรายได้แหล่งสำคัญที่สุดของรัฐบาลและมักจะเก็บได้ง่ายกว่าภาษีอื่น ๆ ภาษีสำคัญที่เก็บจากฐานการบริโภค เช่น ภาษีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ภาษีขาย ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสินค้าขาเข้า

๓. ฐานที่เกี่ยวกับความมั่งคั่ง (Wealth) การวัดความสามารถในการเสียภาษีของประชาชน นอกจากจะวัดความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคล โดยดูจากรายได้หรือทรัพย์สินที่เขาสละสมไว้ในรูปของทรัพย์สินต่าง ๆ ภาษีที่เก็บจากความมั่งคั่ง หรือทรัพย์สินนั้น ในปัจจุบันทำการจัดเก็บอยู่หลายประเภท เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีที่เก็บจากสิ่งปลูกสร้าง ภาษียรถยนต์ ภาษีโรงงานและภาษีมรดก

๔. ฐานอื่น ๆ ภาษีที่เก็บจากฐานอื่น ๆ นั้นอาจจะเก็บจากการประกอบพฤติกรรมบางอย่างหรือจัดเก็บเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง ส่วนใหญ่แล้วจะมีได้มุ่งเพื่อรายได้เป็นสำคัญ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

๑. ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี

ประเภททรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีได้แก่ อาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ กับที่ดินต่อเนื่องซึ่งใช้ปลูกสร้างอาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ รวมถึงบริเวณที่ต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติใช้ประโยชน์ไปด้วยกันกับอาคาร โรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง นั้น ๆ ซึ่งเจ้าของกรรมสิทธิ์ได้นำทรัพย์สินดังกล่าว ออกหาผลประโยชน์ตอบแทนนอกเหนือ จากการอยู่อาศัยของตนเอง โดยปกติหรือให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม ทรัพย์สินแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑) โรงเรือน อาคาร สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ

๒) ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน อาคาร สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นที่ดินซึ่งใช้เป็นที่ปลูกสร้าง โรงเรือน อาคาร สิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ และที่ดินอันเป็นบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติ ใช้ประโยชน์ไปด้วยกันกับโรงเรือน อาคาร สิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

๒. ทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นภาษี

- ๑) พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน
- ๒) ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาล หรือสาธารณะและทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ใน กิจการรถไฟโดยตรง
- ๓) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะและโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา
- ๔) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียวหรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์
- ๕) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปีและเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่นอกจากคนเฝ้าในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน
- ๖) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เอง โดยมิได้ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ยกเว้นพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนต่างๆ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ซึ่งเป็นที่ต่อเนื่อง

๓. การขอลดหย่อนภาษี

การขอลดหย่อนภาษี การขอยกเว้น การงดเว้น การขอปลดภาษี การขอลดค่าภาษี จะทำได้ดังกรณีต่อไปนี้

- ๑) ถ้าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ถูกรื้อถอนหรือทำลาย ให้ลดยอดค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นตาม ส่วนที่ถูกทำลายตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ทำขึ้น แต่ในเวลานั้น โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้นต้อง เป็นที่ซึ่งยังใช้ไม่ได้
- ๒) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งทำขึ้นในระหว่างปีนั้น ให้ถือเอาเวลาซึ่งโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น ได้มีขึ้นและสำเร็จจนควรเข้าอยู่ได้แล้วเท่านั้นมาเป็นเกณฑ์คำนวณค่ารายปี
- ๓) ถ้าเจ้าของโรงเรือนใดติดตั้งส่วนควบที่สำคัญที่มีลักษณะเป็นเครื่องจักรกล เครื่องกระทำหรือเครื่อง กำเนิดสินค้าเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น โรงสี โรงเลื่อย ฯลฯ ขึ้นในโรงเรือนนั้นๆ ในการประเมินให้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้น รวมทั้งส่วนควบดังกล่าว แล้วด้วย

๔) เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นได้รับความเสียหายเพราะโรงเรือนว่างลงหรือชำรุดจึงจำเป็นต้องซ่อมแซมส่วนสำคัญ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นมีสิทธิขอลดภาษีได้ ทั้งนี้เป็นไปตามดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะลดค่าภาษีตามส่วนที่เสียหายหรือปลดภาษีทั้งหมดก็ได้

๕) ถ้าเจ้าของโรงเรือนมีเหตุเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินในปีที่ผ่านมา่อมได้รับการยกเว้น งดเว้น ปลดภาษีหรือลดค่าภาษี แล้วแต่กรณี

๔. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ "ผู้รับประเมิน" ซึ่งหมายถึง เจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีเว้นแต่ถ้าที่ดิน และอาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เป็นคนละเจ้าของกันให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในอาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี

๕. กำหนดระยะเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการ

ให้ผู้รับประเมินยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี โรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

๖. ฐานภาษี

ฐานภาษีคือ ค่ารายปีของทรัพย์สินซึ่งหมายถึง จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ในกรณีที่ ทรัพย์สินนั้นให้เช่าและค่าเช่านั้นเป็นจำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ ให้ถือ ค่าเช่านั้นเป็นค่ารายปี แต่ถ้ามีกรณีที่สมควร จะให้พิจารณาได้ว่าค่าเช่านั้นมีจำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ หรือกรณีที่ไม่มีค่าเช่าเนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนิน กิจการเองหรือ ด้วยเหตุอื่น ๆ ให้พิจารณากำหนดค่ารายปีโดยเทียบเคียงกับค่ารายปีของทรัพย์สินที่ให้เช่าที่มีลักษณะขนาดพื้นที่ ทำเลที่ตั้งและบริการสาธารณะซึ่งทรัพย์สินนั้น ได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกัน

๗. อัตราภาษี

อัตราภาษีให้เสียในอัตราร้อยละสิบสองจุดห้าของค่ารายปี

ขั้นตอนการยื่นเสียภาษี

๑. การยื่นแบบพิมพ์

ให้ผู้รับประเมินขอรับแบบ ภ.ร.ด.๒ ได้ที่สำนักงานเขต โดยกรอกรายการในแบบ ภ.ร.ด.๒ ตามความเป็นจริงให้ครบถ้วน รับรองความถูกต้องของข้อความดังกล่าว พร้อมทั้งลงลายมือชื่อวันที่ เดือน ปี กำกับไว้แล้วส่งคืนไปยัง พนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ ณ สำนักงานเขตที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ การส่งแบบพิมพ์ จะนำส่งด้วยตนเอง มอบหมายให้ผู้อื่น ไปส่งแทน หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ (ให้ถือวันที่ส่งทางไปรษณีย์เป็นวันยื่นแบบพิมพ์)

๒. เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการยื่นแบบ

กรณีโรงเรียนรายใหม่ : ให้เจ้าของกรรมสิทธิ์โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้าง ที่ยังไม่เคยยื่นแบบเสียภาษี โรงเรียนและที่ดินมาก่อน ยื่นแบบเสียภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดจาก ปีที่ได้มีการใช้ประโยชน์ในโรงเรียนหรือ สิ่งปลูกสร้างนั้น โดยยื่นแบบ ภ.ร.ด.๒ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ พร้อมสำเนาหลักฐานประกอบ การพิจารณาได้แก่

- ๑) โฉนดที่ดินที่ปลูกสร้างโรงเรียน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น
- ๒) หนังสือสัญญาขาย หรือสัญญาให้ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง
- ๓) ใบอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร, ใบอนุญาตให้ใช้อาคาร
- ๔) ใบให้เลขหมายประจำบ้าน
- ๕) สำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของโรงเรียน, สำเนาทะเบียนบ้านของโรงเรียนที่พิกัดภาษี
- ๖) บัตรประจำตัวประชาชน/บัตรข้าราชการ/บัตรพนักงานรัฐวิสาหกิจ/บัตรประจำตัวผู้เสียภาษี
- ๗) หลักฐานการเปิดดำเนินการ เช่น หนังสือรับรองการจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนบริษัท/ ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม / ทะเบียนพาณิชย์
- ๘) สำเนาบัญชีเงิน (กรณีเป็นนิติบุคคล)
- ๙) หลักฐานของสรรพากรเช่น ภ.พ.๐๑, ภ.พ.๐๕, ภ.พ.๒๐
- ๑๐) ใบอนุญาตตั้งและ/หรือประกอบกิจการ โรงงาน
- ๑๑) ใบอนุญาตติดตั้งเครื่องจักร
- ๑๒) ใบอนุญาตของฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
- ๑๓) ใบเสร็จค่าติดตั้งมิเตอร์น้ำประปา / ไฟฟ้า
- ๑๔) สัญญาเช่าโรงเรียนที่พิกัดภาษี
- ๑๕) หนังสือมอบอำนาจ (กรณีไม่สามารถยื่นแบบได้ด้วยตนเอง พร้อมติดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย)
- ๑๖) หลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์โรงเรียนที่พิกัดภาษี หมายเหตุให้ ผู้รับประเมิน หรือ เจ้าของโรงเรียนถ่ายสำเนาหลักฐาน เอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พร้อมลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับทุกฉบับ

กรณีโรงเรือนรายเก่า : ให้เจ้าของกรรมสิทธิ์โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างยื่นแบบ ภ.ร.ด. ๒ ภายในเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปี พร้อมใบเสร็จรับเงิน การเสียภาษีครั้งสุดท้าย (ถ้ามี) กรณีเจ้าของ เป็นนิติบุคคลให้แนบหนังสือรับรอง การจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทพร้อมการยื่นแบบ ภ.ร.ด.๒

๓. การชำระภาษี

ผู้รับประเมินได้รับใบแจ้งรายการประเมิน (ภ.ร.ด.๘) ให้ชำระเงินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับใบแจ้ง การประเมิน โดยชำระภาษีได้ที่สำนักงานเขตซึ่งโรงเรือนนั้นตั้งอยู่หรือ ที่กองการเงิน สำนักการคลัง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (เสาชิงช้า) การชำระภาษีจะชำระโดย การส่งธนาคัติ ตัวแลกเงินของธนาคารหรือเช็คที่ธนาคารรับรองทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และ ให้ถือว่าวันส่งทางไปรษณีย์เป็นวันรับชำระภาษี

๔. การขอผ่อนชำระภาษี

ผู้มีสิทธิขอผ่อนชำระภาษีได้ ๓ งวด โดยไม่เสียเงินเพิ่มมีเงื่อนไขดังนี้

๑) ผู้มีหน้าที่เสียภาษี จะขอผ่อนชำระค่าภาษีได้ โดยวงเงินค่าภาษีที่จะขอผ่อน ชำระนั้น จะต้องมิ จำนวนเงินค่าภาษีตั้งแต่เก้าพันบาทขึ้นไป

๒) ได้ยื่นแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเดือน กุมภาพันธ์ของปีนั้น

๓) ได้แจ้งความจำนงขอผ่อนชำระค่าภาษีเป็นหนังสือต่อพนักงานเก็บภาษี ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันถัดจาก วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

๕. เงินเพิ่ม

เงินค่าภาษีค้างชำระให้เพิ่มจำนวนคงอัตราต่อไปนี้

๑) ถ้าชำระไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันถัดจาก วันที่ได้รับแจ้ง การประเมิน ให้เพิ่มร้อยละ ๒.๕ ของค่าภาษีที่ค้าง

๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือนให้เพิ่มร้อยละ ๕ ของค่าภาษีที่ค้าง

๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือนให้เพิ่มร้อยละ ๗.๕ ของค่าภาษีที่ค้าง

๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือนให้เพิ่มร้อยละ ๑๐ ของค่าภาษีที่ค้าง

ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภายในสี่เดือนกรุงเทพมหานครมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้ยึด อาศัยหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีได้

ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และมีได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของ ใหม่โดยเหตุใดๆก็ตาม เจ้าของเก่าและเจ้าของใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนี้นั้นร่วมกัน

๖. การอุทธรณ์ภาษี

เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ได้รับแจ้งการประเมินแล้วไม่พอใจในการประเมินของ พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเห็นว่าค่าภาษีสูงเกินไป หรือประเมินไม่ถูกต้องก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยกรอกในแบบพิมพ์ (ภ.ร.ค.๕) และยื่นแบบดังกล่าว ณ สำนักงานเขตท้องที่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้ว ผู้รับประเมินหมดสิทธิที่จะขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ และไม่มีสิทธินำคดีสู่ศาล เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายซึ่งอ้างว่าเป็นเหตุหมดสิทธินั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาเป็นประการใดจะแจ้งคำชี้ขาดไปยังผู้ยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษร หากผู้รับประเมินยังไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจ ในคำชี้ขาดดังกล่าว ย่อมมีสิทธินำคดีสู่ศาลเพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่า การประเมินไม่ถูกต้อง และขอให้ศาลเพิกถอนการ ประเมินนั้นเสีย แต่ต้องทำภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันรับแจ้งคำชี้ขาด และการยื่นฟ้องต้องเป็นที่พอใจศาลว่าผู้รับประเมิน ได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดชำระหรือจะถึงกำหนดชำระระหว่างคดียังอยู่ในศาล

๗. การขอคืนเงินค่าภาษี

ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้มีการลดจำนวนเงินที่ประเมินไว้ให้ยื่นคำขอรับเงินคืนได้ที่ สำนักงานเขต โดยแนบ เอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินประกอบด้วยกรณีพิพาทขอให้ลดค่าภาษีศาลจะพิพากษาคืนเงินส่วนที่ลด นั้นให้ภายใน ๓ เดือน

๘. บทกำหนดโทษ

๑) ผู้รับประเมิน ผู้เช่า หรือผู้ครอบทรัพย์สินกรอกรายการในแบบพิมพ์ตามความเป็นจริงตามความรู้เห็นของตนให้ครบถ้วน และรับรองความถูกต้องของข้อความดังกล่าว พร้อมทั้งลงวันที่ เดือน ปี และลงลายมือชื่อของตนกำกับไว้แล้วส่งคืนไป ยังพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ การส่งแบบพิมพ์จะนำส่งด้วยตนเอง มอบหมายให้ผู้อื่นไปส่งแทน หรือ ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ หากผู้ใดละเลยไม่แสดงข้อความข้างต้น เว้นแต่จะเป็นด้วยเหตุสุดวิสัย ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

๒) ผู้ใด โดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งรายการเพิ่มเติมละเอียด ยื่นขึ้นเมื่อเรียกร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถาม (ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มิ ได้รับคำตอบจากผู้รับประเมินภายในสิบวัน หรือได้รับคำตอบอันไม่เพียงพอ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกหมายเรียกผู้รับประเมินมา ณ สถานที่ซึ่งเห็นสมควรและให้นำพยานหลักฐานในเรื่องอสังหาริมทรัพย์นั้นมาแสดง กับให้มีอำนาจซักถามผู้รับประเมินในเรื่องใบแจ้งรายการนั้น) ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๓) ผู้ใด

ก. โดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือจัดหาทางให้ผู้อื่นหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควร

ข. โดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดยหล้อโกง โดยอุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้นที่จะหลีกเลี่ยงหรือ พยายามหลีกเลี่ยงการชำระภาษี

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ธนศร์ เจริญเมือง ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้ดังนี้ “คือ การปกครองท้องถิ่น (Local Government) โดยทั่วไปหมายถึงระบบการจัดการท้องถิ่นที่ภายในรัฐฯหนึ่งเป็นท้องถิ่นๆ มีขอบเขตที่ชัดเจน (Defined Boundaries) และมีสถานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคล (Legal Identity) มีกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างและหน้าที่ที่ชัดเจนทั้งที่เป็นกฎหมายทั่วไปและกฎหมายพิเศษ มีความอิสระทั้งในด้านการบริหารและด้านการคลัง”^{๑๔}

ประธาน กงฤทธิศึกษากร ได้ชี้ให้เห็นถึง “องค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

๑. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองจะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

๒. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)

๓. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์การที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญเพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

๔. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

^{๑๔}ธนศร์ เจริญเมือง, ๑๐๐ ปี การปกครองท้องถิ่นไทย ๒๔๔๐ - ๒๕๔๐, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑.

๕. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

๖. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับ เพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎข้อบังคับที่ล่วงยอมไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

๗. หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบ และอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในส่วนรวม”^{๑๖}

ลิขิต ธีรเวิน ให้ความเห็นว่า “การปกครองท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นถ้าดำเนินไปได้โดยสมบูรณ์แล้วจะมีส่วนช่วยส่งเสริมที่สำคัญ คือ

๑. จะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย
๒. จะเป็นเวทีการฝึกฝนกระบวนการปกครองระบบประชาธิปไตย
๓. จะเป็นทางเลือกสรรและสร้างผู้นำทางการเมือง”^{๑๗}

วิญญู อังคนารักษ์ ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง “การปกครองท้องถิ่นในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความประสงค์ของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่น โดยงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร”^{๑๘}

^{๑๖}ประทาน คงฤทธิศึกษากร, ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๐.

^{๑๗}ลิขิต ธีรเวิน, การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๔.

^{๑๘}วิญญู อังคนารักษ์, แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘), หน้า ๑๔.

อุทัย หิรัญโต ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง “การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ หรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง เพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่น หรือผลประโยชน์ของท้องถิ่น โดยตรง การบริหารงานของท้องถิ่นมีองค์การของท้องถิ่นประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลหาได้ไม่”^{๒๒}

อภิชัย พันธเสน แสดงความคิดเห็นว่า “ชุมชนในชนบทไทยเป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย คือ สมาชิกของชุมชนเคารพความเป็นปัจเจกบุคคล ความคิดริเริ่มเสรีภาพและศักดิ์ศรีของสมาชิกแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจจากรัฐมาอยู่ที่องค์กรเล็กๆ ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยชุมชนนั้น ทำให้ชุมชนมีความสามารถต่อรองและยุติการเอาโรคเอาเปรียบจากรัฐ”^{๒๓}

องค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เกิดจากการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ติดต่อกันมา ๓ ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ใหม่ที่สุดในประเทศไทยในขณะนี้ และถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับล่างสุดของการปกครองท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมือง และการปกครองระดับที่สูงขึ้นมาอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายได้กำหนดไว้ทั้งโครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ รายได้ และรายจ่าย ตลอดจนการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนี้

^{๒๒}อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า ๑๕.

^{๒๓}อภิชัย พันธเสน, วิถีพัฒนาชนบทจากชุมชนอนาธิปไตยสู่สังคมอุดมธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑.

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ ๒ คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒. พิจารณาและให้ความเห็นชอบ ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน ๒ คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

กำหนดนโยบาย โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

๑. สั่ง อนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๔. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมายอื่น^{๒๔}

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๑. ได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากร และค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

๑) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ซึ่งสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ซึ่งร้านขายสุรา ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล การเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเศษของหนึ่งบาทให้ปดทิ้ง

๓. รายได้จากเงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

๔. ค่าภาคหลวงแร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ทั้งนี้ ในองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อได้มีการจัดเก็บตามว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๕. เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๖. องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยกำหนดเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก อัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

^{๒๔}วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์, คู่มือพนักงานส่วนตำบล แหล่งค้นคว้ากฎหมาย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตราไพศาล, ๒๕๔๗), หน้า ๔๕.

๑) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากร เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ให้
องค์การบริหารส่วนตำบล เก็บในอัตราร้อยละศูนย์

๒) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากร เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่นให้องค์การ
บริหารส่วนตำบลเก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร
ภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นนี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล จะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่เก็บภาษีอากร
หรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ในกรณี
เช่นนี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วให้ กระทรวง ทบวง กรม นั้น ส่งมอบ
ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

๖) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

๗) เงินอุดหนุนจากรัฐ

๘) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล
ต่างๆ ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๑๐. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยการตรา
เป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ได้แก่ เงินเดือน เงินค่าจ้าง เงินค่าตอบแทน
อื่นๆ ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ ค่าสาธารณูปโภค
เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น ๆ และรายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบที่
กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

๑๒. เงินค่าตอบแทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วน
ตำบลสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามระเบียบที่
กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

๑๓. งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้จัดทำเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล และจะเสนอได้ก็โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ถ้าในปีงบประมาณใด รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้ในงบประมาณไม่พอจ่ายประจำปีนั้นๆ หรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายจ่ายขึ้นมาใหม่ ระหว่างปีงบประมาณให้จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้ว ให้เสนอนายอำเภอเพื่อขออนุมัติ และให้นายอำเภอพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าว ถ้านายอำเภอไม่อนุมัติต้องแจ้งเหตุผลและส่งคืนให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัตินั้นใหม่ หากพ้นกำหนดดังกล่าวแล้วนายอำเภอพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่านายอำเภออนุมัติร่างข้อบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งมติยืนยัน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่ออนุมัติ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเป็นอันตกไป หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอ ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่แล้วมาไปพลางก่อน

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการไม่ได้ แต่จะแปรญัตติได้ในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย ซึ่งมีได้เป็นรายจ่ายที่เป็นเงินสงเคราะห์เงินกู้ หรือเงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมายและในการพิจารณาของสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบล การเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมไม่ว่าทางตรงหรือโดยทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้นายอำเภอตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง โดยแก้ไข ปรับปรุงหรือยื่นชั้นสาระสำคัญ ที่บัญญัติไว้ในร่างข้อบัญญัตินั้น ทั้งนี้ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการดังกล่าว ให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอจำนวนสามคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอจำนวนสามคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการและให้คณะกรรมการทั้งหกคน ร่วมกันปรึกษา และเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ทำหน้าที่ประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนหกคน ถ้าในกรณีไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่ เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ภายในกำหนด หรือคณะกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติหรือ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ นายอำเภอตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการให้ครบตามจำนวน

ให้คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จ ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรกแล้วรายงานต่อนายอำเภอ ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดแล้วรายงานต่อนายอำเภอ ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเร็ว แล้วให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากนายอำเภอ หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เสนอร่างข้อบัญญัติ นั้นต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเวลาที่กำหนด ให้นายอำเภอรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง

ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้แล้วเสร็จ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติงบประมาณจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด หรือมีมติไม่เห็นชอบ ให้ตราข้อบัญญัตินั้นให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายใน ปีงบประมาณที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดยุบสภา องค์การบริหารส่วนตำบล

ระเบียบว่าด้วย การคลัง การงบประมาณ การโอนงบประมาณ ทรัพย์สินการซื้อหรือ การจ้าง ค่าตอบแทนและค่าจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย จะออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้องค์การบริหารส่วน ตำบลต้องปฏิบัติด้วยก็ได้ในการออกระเบียบให้คำนึงถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัว ความมี ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย^{๒๕}

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอ ให้นายอำเภอ มีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจน เรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้

๒.เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็น ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภา องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ เมื่อมีกรณีเพื่อคุ้มครองประ โยชน์ของประชาชน หรือกรณีอื่นตามที่ กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้แสดง เหตุผลไว้ในคำสั่งนั้นด้วย

๓.หากปรากฏว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการ ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิการของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติ ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว ในกรณีที่ผลการสอบสวน ปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีพฤติกรรมดังกล่าว

^{๒๕}วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์, คู่มือพนักงานส่วนตำบลแหล่งตัวบทกฎหมาย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตรไพศาล, ๒๕๔๗), หน้า ๓๐ - ๓๕.

จริง ให้นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้ คำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด^{๒๖}

๒.๖ สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง

องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ๖ หมู่บ้าน ประชากร ๕,๑๕๒ คน เป็นชาย ๒,๗๕๔ คนและเป็นหญิง ๒,๕๙๘ คน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร มีสภาพต่างๆ โดยทั่วไป ดังนี้

สภาพทางภูมิศาสตร์

ตำบลลำคลอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงตะวันตกของอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ โดยอยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ๑๘ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๓,๗๕๐ ไร่ สภาพทั่วไปเป็นที่ราบ สลับกับที่สูง พื้นที่ราบบางส่วนของตำบลลำคลองมีการทำนา ส่วนที่ราบสูงมีการปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย

ประชากร

ตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ๖ หมู่บ้าน ประชากร ๕,๑๕๒ คน เป็นชาย ๒,๗๕๔ คนและเป็นหญิง ๒,๕๙๘ คน

พื้นที่

พื้นที่ของตำบลลำคลองมีทั้งหมด ๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๓,๗๕๐ ไร่ ใช้พื้นที่เพื่อการเกษตร ประมาณร้อยละ ๘๐

การคมนาคม

เส้นทางคมนาคม สำหรับติดต่อระหว่างตำบลลำคลองกับอำเภอเมืองกาฬสินธุ์เป็นถนนสายกาฬสินธุ์ - สหัสขันธ์ เป็นถนนลาดยางระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร โดยรวมสามารถติดต่อกันได้สะดวกพอสมควร

^{๒๖}โกวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพฯ - มหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕.

สภาพทางสังคม

ลักษณะการดำรงชีวิต เป็นแบบสังคมชนบท มีสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า โทรศัพท์ สาธารณะ ระบบประปาหมู่บ้าน ถนนลาดยาง และถนนลูกรังใช้ติดต่อกันระหว่างหมู่บ้าน ถนนคอนกรีตและถนนลูกรังบางส่วนให้สัญจรภายในหมู่บ้านและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่ใช้อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในหมู่บ้านและครัวเรือนของตนในแต่ละหมู่บ้านมีการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านสิ่งแวดล้อมความสวยงามของบ้านเรือนเป็นอย่างดี การดำรงชีวิตของประชาชนอยู่แบบ ญาติพี่น้อง ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเสมอ

สภาพทางการเมืองการปกครอง

การที่มนุษย์เราจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นจะต้องมีกฎระเบียบ เพื่อใช้บังคับในสังคมนั้น และประชาชน จะต้องมีความประพฤติปฏิบัติตน ตามกฎระเบียบที่วางไว้ นอกจากนั้นจะต้องมีผู้นำ ผู้ปกครอง เพื่อการปกครองสังคมให้มีความสุข ความสงบ ความเรียบร้อย เป็นไปตามลักษณะของการจัดการปกครองหมู่บ้าน มีการแบ่งเขตการปกครองหมู่บ้านออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ในการปกครองดูแลประชาชนภายในหมู่บ้านให้อยู่กันอย่างสงบสุข ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับบุคคลอื่น นอกจากนั้นยังมีคณะกรรมการหมู่บ้านและมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ ๒ คน

สภาพทางการศึกษา

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชน ส่วนรวมทุกหมู่บ้าน ราษฎรในตำบลลำคลอง ต่างก็ต้องการให้มีสถานบันการศึกษาอยู่ในหมู่บ้านของตน โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับของรัฐบาลเพื่อให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนและได้รับความรู้ต่าง ๆ จากสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาของตำบลลำคลอง มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีจำนวน ๒ โรงเรียน^{๒๑}

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสกสันติ สินทรจันทร์ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล พบว่า "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล คือ ปัจจัยสภาพการทำงาน ,ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านระบบงาน ปัจจัยด้านการเมืองและ

^{๒๑}องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง, "การประเมินผลระดับความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการ", รายงานการศึกษาประเมินผล, (สิงหาคม ๒๕๔๘) : ๑ - ๔.

ปัจจัยความรู้ความเข้าใจของประชาชนและคุณภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลพบว่า
เจ้าหน้าที่ของเทศบาล มีความเห็นว่าคุณภาพของการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ด้านความรวดเร็ว
ในการให้บริการแก่ประชาชนในการติดต่อชำระภาษี ในภาพรวมอยู่ในระดับดี”^{๒๔}

วีระ รอดชีวัน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การคลังขององค์กรท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี
การคลังของเทศบาล” พบว่า “ประเทศไทยซึ่งมีรูปแบบการปกครองท้องถิ่นอยู่ทั้งหมด ๔ รูปแบบ
ด้วยกัน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลและกรุงเทพมหานคร ในบรรดา
องค์กรท้องถิ่นทั้ง ๔ รูปแบบ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ทั้งนี้ถ้าไม่พิจารณากรุงเทพมหานครซึ่งเป็น
องค์กรท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแล้ว กล่าวได้ว่า ถ้าจะพิจารณาเฉพาะทางด้านโครงสร้างที่เป็นทางการ
แล้ว เทศบาลเป็นองค์กรท้องถิ่นที่สมบูรณ์แบบที่สุด มีความเป็นอิสระมากที่สุดและมีกำเนิดมานาน
ที่สุด อย่างไรก็ตามเทศบาลซึ่งมีกำเนิดมานาน ๔๐ กว่าปีแล้ว แต่ก็ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร
ทั้งนี้เพราะมีปัญหาทางการบริหารมากมาย ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาทางการคลังของ
เทศบาล โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการที่เทศบาลมีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายในการบริหารงาน
ประจำ หรือเทศบาลมีรายได้ไม่พอที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการพัฒนาท้องถิ่น โครงการ
ระยะยาวได้ซึ่งปัญหาทางการคลังของเทศบาล ดังที่กล่าวนี้ มีความสำคัญต่อการบริหาร
การปกครองท้องถิ่นของประเทศโดยเฉพาะองค์กรท้องถิ่นในรูปเทศบาลเป็นอย่างมาก

ในการศึกษาการคลังของเทศบาลนี้ ต้องการมุ่งศึกษาเพื่อค้นหาว่า เทศบาลมีปัญหาทาง
การคลังโดยเฉพาะเกี่ยวกับรายได้อย่างไร ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากอะไรและมีอิทธิพลต่อ
การกำหนดนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลให้เจริญมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ทั้งนี้
โดยต้องการศึกษาว่าประการแรก การที่ส่วนกลางควบคุมทางการคลังของเทศบาลมากเกินไป
ประการที่สอง การที่ระบบการจัดสรรเงินอุดหนุนจากส่วนกลางยังไม่เป็นธรรม และประการที่สาม
การที่เทศบาลมีแหล่งเงินกฐิน้อย ทั้งสามประการนี้มีส่วนที่ทำให้เทศบาลมีรายได้ ไม่พอกับรายจ่าย
อย่างไรหรือมีส่วนที่ทำให้เทศบาลมีรายได้ไม่พอที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะ
โครงการระยะยาวได้อย่างไร โดยค้นคว้าวิจัยเอกสาร ตำรา กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการ
การปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะการคลังของเทศบาล และแนวความคิดของนักวิชาการปกครอง
ท้องถิ่นประกอบกับใช้วิธีการแบบการศึกษาด้วยข้อมูลจริงในบางส่วน ในส่วนนี้ได้เลือกตัวอย่าง

^{๒๔}เสกสันติ สนิทรจันทร์, “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล”,
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๕,
๗๕ หน้า.

ของการศึกษาตามแบบวิธี (Purposive Samples) จำนวนเทศบาลที่ใช้เป็นตัวอย่างมีรวมทั้งสิ้น ๑๕ เทศบาล และในจำนวนนี้ ได้พิจารณาจัดจำแนกขนาดของเทศบาลได้โดยพิจารณารายได้จริง ๕ หมวดของเทศบาลในสถิติปีงบประมาณ ๒๕๔๓ และ ๒๕๔๔

ผลการวิจัย ได้พบว่า สาเหตุใหญ่ที่ทำให้รายได้ของเทศบาลไม่พอกับรายจ่าย คือ ประการแรก ส่วนกลางควบคุมทางการคลังของเทศบาลในแง่อกกฎหมายกำหนดประเภทของรายได้ และกำหนดลักษณะที่มาแห่งรายได้ทุกประเภทของเทศบาลอยู่ในวงจำกัด โดยเฉพาะรายได้จากภาษีอากร ซึ่งเป็นประเภทรายได้สำคัญอันดับหนึ่ง และค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาต ส่วนกลางได้กำหนดอัตราจัดเก็บภาษีตามกฎหมายอยู่ในอัตราต่ำหรือฐานภาษีต่ำ ประการที่สอง ในจำนวนรายได้ประเภทภาษีอากรที่เทศบาลมีอยู่ก็ยังคงถูกจำกัด โดยส่วนกลางอีกว่า จะกำหนดประเภทรายได้ประเภทภาษีอากรให้แก่เทศบาลมีจำนวนน้อยประเภท”^{๒๘}

ธีวาลัย นาวิ ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวัน ผลจากการศึกษาพบว่า “ปัญหาสำคัญในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวันในด้านบุคลากร ได้แก่ การขาดบุคลากรที่ชำนาญการทางด้านกฎหมาย ขาดการอบรมก่อนการปฏิบัติงาน บุคลากรบางส่วนยังไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขาดความขยันขันแข็งในการทำงาน ขาดความสำนึกและความกระตือรือร้นในการทำงาน ในด้านงบประมาณ ได้แก่ การรับจัดสรรงบประมาณมาน้อย ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานไม่มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในด้านการบริหารจัดการได้แก่ การที่ขั้นตอนในการวางแผนค่อนข้างยาว ทำให้ผู้ปฏิบัติมีเวลาทำงานน้อย ปัญหาในการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินของประชาชน ในส่วนของปัญหาในขั้นตอนก่อนการชำระภาษี ได้แก่ การที่ประชาชนทั่วไปจำนวนมากไม่มีความรู้ทางด้านภาษี ปัญหาในขั้นตอนการชำระภาษี ได้แก่ ข้อมูลการชำระภาษีไม่ได้มีการจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้เสียภาษีต้องกรอกแบบฟอร์มซ้ำเมื่อมายื่นชำระภาษี ซึ่งจะเกิดความล่าช้าและผิดพลาดได้ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนมาก แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษีให้กับประชาชน ควรดำเนินการให้ข่าวสารข้อมูลโดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดที่สำคัญของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทำความเข้าใจกับประชาชนผู้เสียภาษีว่า ภาษีที่เสียไปจะย้อนกลับคืนมาที่เขาในรูปแบบใดบ้าง ลดอัตราภาษีให้สำหรับผู้ชำระภาษี

^{๒๘} วีระ รอดชีวิต, “การคลังขององค์กรท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการคลังของเทศบาล”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๕, ๖๘ หน้า.

ที่ยื่นชำระภาษีตรงตามกำหนดเวลาและต่อเนื่อง การเพิ่มอัตราภาษีในกรณีที่มายื่นชำระภาษีช้ากว่ากำหนด รวมทั้งการดำเนินมาตรการทางด้านกฎหมาย”^{๑๐}

วไลรัตน์ สวัสดิ์ ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี การจัดเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามพบว่า “ประชาชนมีการพึงพอใจต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้วโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ ด้านความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๘ ด้านความสะดวกของสถานที่ให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๒ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการให้บริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๒ เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว พบว่า สถานภาพผู้เสียภาษี ระดับการศึกษา และระดับรายได้มีผลต่อระดับความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ ส่วนเพศไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการจัดเก็บภาษีของ เทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว มาชำระภาษี ในส่วนข้อเสนอแนะที่จะช่วยพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการเพื่อให้ผู้ชำระภาษีมีความพึงพอใจมากขึ้น คือ จัดสำนักงานให้กว้างขวางมีพื้นที่ให้บริการมากขึ้นและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ชำระภาษีอย่างเพียงพอ เช่น น้ำดื่ม โต๊ะ เก้าอี้ ป้ายประชาสัมพันธ์บอกขั้นตอนการชำระภาษี เป็นต้น”^{๑๑}

ธิดาวลัย สงกรานต์ เรื่อง ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี : ศึกษากรณีตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีของเทศบาลตำบลท่าข้าม และเปรียบเทียบปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีของเทศบาลตำบลท่าข้ามโดยจำแนกตามเพศ อาชีพ ระยะทางที่มาใช้บริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม จำนวน ๑๖๔ คน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิด

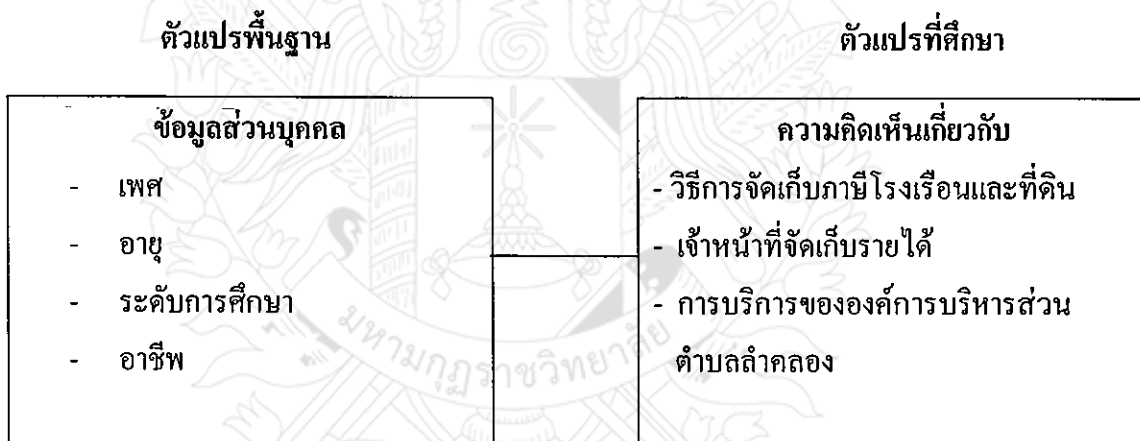
^{๑๐}ธิดาวลัย นาวิ, “ปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวัน”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๖, ๕๓ หน้า.

^{๑๑}วไลรัตน์ สวัสดิ์, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๖, ๘๖ หน้า.

ทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า “ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งบริการได้อย่างสะดวก ปัญหารองลงมาคือ ปัญหาด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ ปัญหาการยอมรับคุณภาพของบริการ ปัญหาความสามารถของผู้รับบริการ และปัญหาความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีของเทศบาลตำบลท่าข้ามแตกต่างกันตามเพศ อาชีพ และระยะทางที่มาใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารเทศบาลเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการเสนอให้ผู้ใช้บริการเสียภาษีมีทางเลือก โดยชำระทางไปรษณีย์ ชำระผ่านธนาคาร หรือจัดหน่วยบริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ นอกจากนี้ควรตั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ ในการบริการจัดเก็บภาษี และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านการจัดเก็บภาษี เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้บริการ”^{๒๒}

๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา มาใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

แผนภูมิที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

^{๒๒} ลัดดาวัลย์ สงกรานต์, “ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี : ศึกษากรณีตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๗, ๖๑ หน้า.

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์” ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและทดสอบเครื่องมือวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากรในการวิจัย (Research Population) ครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๕๒ คน

๓.๑.๒ การสุ่มตัวอย่าง ได้ใช้วิธีหากกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐๘ คน ตามสูตร คือ °

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n คือ กลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย

e คือ ค่าเปอร์เซ็นต์ของความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

โดยตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษี
โรงเรือนและที่ดิน ทั้งสิ้น ๑,๓๕๒ คน แทนค่าตามสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{๑,๓๕๒}{1 + ๑,๓๕๒ (๐.๐๕)^2} \\ &= \frac{๑,๓๕๒}{1 + (๑,๓๕๒ \times ๐.๐๐๒๕)} \\ &= ๓๐๘.๖๗ \end{aligned}$$

๓.๑.๓ การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีขั้นตอน
การสุ่มตัวอย่างดังนี้

๑) กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้แทนครอบครัวที่สามารถให้ข้อมูลได้
จากทะเบียนบ้านเลขที่ หมู่ที่ ๑-๓ หมู่บ้านละ ๕๒ คน และหมู่ที่ ๔-๖ จำนวน ๕๑ คน รวมทั้งหมด
๓๐๘ คน

๒) ทำสลากหมายเลขให้เท่ากับ จำนวนบ้านเลขที่ในหมู่บ้านนั้น โดยเรียงลำดับ
หมายเลขที่ ๑ ถึงลำดับหมายเลขสุดท้ายในแต่ละหมู่บ้าน

๓) นำสลากทั้งหมดไปไว้ในกล่องแยกเป็นรายหมู่บ้าน

๔) จับสลากหมายเลข หมู่ที่ ๑-๓ หมู่บ้านละ ๕๒ คน และหมู่ที่ ๔-๖ จำนวน ๕๑ คน
จนครบทุกหมู่บ้าน รวมทั้งหมด ๓๐๘ คน .

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวจะใช้
ลักษณะคำถามปลายปิด(Close-ended Question) กล่าวคือ คำถามปลายปิด ผู้ตอบจะเลือกตอบจาก
ข้อความที่ผู้วิจัยศึกษาได้กำหนดไว้ แบบสอบถามนี้จะประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเลือกตอบ
(Check List)

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินของ
องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

๓.๓ การสร้างและทดสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและทดสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑. ศึกษา ค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการออกแบบเครื่องมือวิจัย

๓.๓.๒. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะถาม โดยพิจารณาถึงปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัยว่ามีข้อมูลอะไรบ้างที่ต้องการทราบ เพื่อให้ได้รับข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย

๓.๓.๓. พิจารณาแบบของคำถามที่ใช้ การที่จะใช้แบบสอบถามรูปแบบใดต้องคำนึงถึงลักษณะของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสิ่งที่ศึกษา

๓.๓.๔. ร่างแบบสอบถาม โดยให้คำถามอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาสาระที่กำหนด พยายามตั้งคำถามให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แล้วตรวจสอบว่าจะได้คำตอบตามวัตถุประสงค์วิจัยหรือไม่

๓.๓.๕. หลังจากร่างแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาขอบเขตเนื้อหาการวิจัยและความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

๑) รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ตันสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ระดับ ๕ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตกาฬสินธุ์

๒) รองศาสตราจารย์ ดร. สมทรง สุวพานิช ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนคณิตศาสตร์

๓) นายอนุชชา ปราบพาล อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษากาฬสินธุ์

๓.๓.๖. ผู้วิจัยปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ

๓.๓.๗. ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัย(แบบสอบถาม)ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น หรือความเที่ยงตรง(Reliability) โดยนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลลำปาว อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๔๐ ตัวอย่าง

๓.๓.๘. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ทดสอบใช้มาตรวจสอบให้คะแนน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ๐.๘๖

๓.๓.๙. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑. ผู้วิจัยทำหนังสือ เสนอบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษาภาคพื้นธู ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดลอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในหมู่บ้านรับผิดชอบทุกแห่ง

๓.๔.๒.ชี้แจงวัตถุประสงค์ตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อที่ประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหมู่บ้าน

๓.๔.๓. ผู้วิจัยออกพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ในหมู่บ้านร่วมประชุมกับหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้าน เพื่อชี้แจง และสร้างความเข้าใจในการกรอกแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลจาก แบบสอบถาม

๓.๔.๔. ภายหลังเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในแต่ละวัน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบ ความถูกต้อง

๓.๔.๕. จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน ๓๐๕ ฉบับ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ ๓๐๕ ตัวอย่าง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำมาลง รหัสข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป กำหนดระดับนัยสำคัญทาง สถิติที่ ๐.๐๕

ใช้แบบวัดตามแนวคิดของ Likert Scale ซึ่งเป็นที่ยอมรับในการประเมินผลโดยทั่วไป โดยกำหนดเกณฑ์การให้ ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนน	๕	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน	๔	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยมาก
คะแนน	๓	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยปานกลาง
คะแนน	๒	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยน้อย
คะแนน	๑	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

จากนั้นรวบรวมคะแนนที่ได้ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีคำนวณช่องว่างระหว่างระดับ ดังนี้

$$\text{ช่องว่างระหว่างระดับ (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{๕ - ๑}{๕} = ๐.๘๐$$

การแปรผลผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์จากค่าเฉลี่ยเลขคณิต ของความคิดเห็นต่อการจัดเก็บภาษี
โรงเรียนและที่ดิน เป็นเกณฑ์ในการแปลผล

คะแนน ๔.๒๑ – ๕.๐๐ หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินใน
ระดับมากที่สุด

คะแนน ๓.๔๑ – ๔.๒๐ หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินใน
ระดับมาก

คะแนน ๒.๖๑ – ๓.๔๐ หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินใน
ระดับปานกลาง

คะแนน ๑.๘๑ – ๒.๖๐ หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินใน
ระดับน้อย

คะแนน ๑.๐๐ – ๑.๘๐ หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินใน
ระดับน้อยที่สุด

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

๑. การหาค่าร้อยละ (%) จากสูตร ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

X = จำนวนผู้ที่เลือกคำตอบนั้น

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

๒. การหาค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

N = จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 f &= \text{จำนวนความถี่แต่ละคำตอบ} \\
 X &= \text{ค่าน้ำหนักแต่ละคำตอบ} \\
 \sum fx &= \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับ คูณ กับความถี่}
 \end{aligned}$$

๓. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เมื่อ } N &= \text{จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง} \\
 f &= \text{จำนวนความถี่แต่ละคำตอบ} \\
 x &= \text{ค่าน้ำหนักทั้งหมด} \\
 \sum fx^2 &= \text{ผลรวมของความถี่ คูณ ด้วยคะแนนแต่ละระดับยกกำลังสอง} \\
 (\sum fx)^2 &= \text{กำลังสองของ ผลรวมความถี่ คูณ ด้วยคะแนนแต่ละระดับ}
 \end{aligned}$$

๔. การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right\}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เมื่อ } \alpha &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น} \\
 K &= \text{จำนวนข้อของเครื่องมือวัด} \\
 \sum s_i^2 &= \text{ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ} \\
 S^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวม}
 \end{aligned}$$

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย(Research Objectives)ไว้ คือ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐๕ ตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณค่าสถิติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

๔.๑ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๑ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ชาย	๑๕๖	๕๐.๔๕
๒. หญิง	๑๕๓	๔๙.๕๑
รวม	๓๐๕	๑๐๐

(N = ๓๐๕)

จากตารางที่ ๑ พบว่า ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรียนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง เพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๕ และเป็นเพศหญิง คิดร้อยละ ๔๙.๕๑

ตารางที่ ๒ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

ระดับอายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑. อายุ ๒๐ - ๓๕ ปี	๖๖	๒๑.๓๖
๒. อายุ ๓๖ - ๔๕ ปี	๑๑๑	๓๕.๙๒
๓. อายุ ๔๖ ปีขึ้นไป	๑๓๒	๔๒.๗๒
รวม	๓๐๙	๑๐๐

(N = ๓๐๙)

จากตารางที่ ๒ พบว่า ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๖ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๒ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๓๖- ๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๒ และอายุ ๒๐ - ๓๕ ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
๑. ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๔๖	๗๙.๖๑
๒. ปริญญาตรี	๖๓	๒๐.๓๙
๓. สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	๓๐๙	๑๐๐

(N = ๓๐๙)

จากตารางที่ ๓ พบว่า ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๖๑ รองลงมา คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ

ด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เกษตรกร	๑๗๗	๕๗.๒๘
๒. ธุรกิจส่วนตัว	๔๘	๑๕.๕๓
๓. พนักงานภาครัฐ/เอกชน	๒๑	๖.๘๐
๔. รับจ้าง	๖๓	๒๐.๓๙
รวม	๓๐๙	๑๐๐

(N = ๓๐๙)

จากตารางที่ ๔ พบว่า ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๒๘ รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๙ อาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๓ และพนักงานภาครัฐ/เอกชน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๐ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมของในแต่ละด้าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. วิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน	๓.๒๘	๐.๕๔	ปานกลาง
๒. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้	๓.๗๖	๐.๘๘	มาก
๓. การบริการของ อบต.ลำคลอง	๓.๒๘	๐.๕๔	ปานกลาง
รวม	๓.๔๔	๐.๕๒	มาก

(N = ๓๐๙)

จากตารางที่ ๕ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๔๔$) โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ($\bar{X} = ๓.๗๖$) รองลงมา คือ วิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ($\bar{X} = ๓.๒๘$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ($\bar{X} = ๓.๒๘$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	แปลผล
๑. การจัดเก็บภาษีของ อบต. มีความเป็นธรรม	๓.๒๕	๐.๕๓	ปานกลาง
๒. การจัดเก็บภาษีของ อบต.มีอัตราจัดเก็บแพงเกินไป	๓.๑๑	๑.๐๐	ปานกลาง
๓. การจัดเก็บภาษีของ อบต.การจําแนกรายการในแบบฟอร์มแสดงทรัพย์สินไม่มีความชัดเจน	๓.๒๖	๐.๕๐	ปานกลาง
๔. ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษีจะเสียเปรียบในการชำระภาษี	๓.๔๖	๐.๕๒	มาก
๕. ฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีไม่ทันสมัย	๓.๒๘	๐.๕๔	ปานกลาง
๖. แบบฟอร์มการชำระภาษีมีย่จํานวนมากเกินไป	๓.๒๗	๐.๕๕	ปานกลาง
๗. การจัดเก็บภาษีของ อบต.และรัฐบาลกลางมีความซ้ำซ้อนกัน	๓.๒๕	๐.๕๓	ปานกลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๕๔	ปานกลาง

(N = ๓๐๕)

จากตารางที่ ๖ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านวิธีการจัดเก็บ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จำนวน ๗ ข้อ โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความคิดเห็นที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษีจะเสียเปรียบในการชำระภาษี ($\bar{X} = ๓.๔๖$) รองลงมา คือ การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นธรรมและการจัดเก็บภาษีขององค์การ บริหารส่วนตำบลและรัฐบาลกลางมีความซ้ำซ้อนกัน ซึ่งมีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = ๓.๒๕$) และความคิดเห็น ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล มีอัตราจัดเก็บแพงเกินไป ($\bar{X} = ๓.๑๑$)

ตารางที่ ๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษี

โรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัด กาฬสินธุ์ ในด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลผล
๑. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษี	๓.๗๖	๐.๘๗	มาก
๒. เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาชำระภาษี	๓.๖๒	๑.๐๐	มาก
๓. การประเมินของเจ้าหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน	๓.๖๕	๐.๕๘	มาก
๔. เจ้าหน้าที่อธิบายวิธีการชำระภาษีและให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี	๓.๖๕	๐.๗๕	มาก
๕. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์การชำระภาษีให้ประชาชน ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษี	๔.๐๔	๐.๗๘	มาก
รวม	๓.๗๖	๐.๘๘	มาก

(N = ๓๐๕)

จากตารางที่ ๗ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๗๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จำนวน ๕ ข้อ โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์การชำระภาษีให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษี ($\bar{X} = ๔.๐๔$) รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี ($\bar{X} = ๓.๗๖$) และความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาชำระภาษี ($\bar{X} = ๓.๖๒$)

ตารางที่ ๘ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลผล
๑. อบต.มีบริการเคลื่อนที่ในการจัดเก็บและชำระภาษี	๓.๔๖	๐.๕๒	มาก
๒. อบต.มีหนังสือให้ท่านไปชำระภาษีที่อบต.	๓.๒๘	๐.๕๔	ปานกลาง
๓. อบต.จัดเตรียมบุคลากร และสถานที่ให้พร้อมกับการชำระภาษี	๓.๒๗	๐.๕๕	ปานกลาง
๔. อบต. มีการลดขั้นตอนในการชำระภาษีให้สั้นและสะดวกกว่าเดิม	๓.๒๕	๐.๕๓	ปานกลาง
๕. อบต. มีป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน	๓.๒๕	๐.๕๓	ปานกลาง

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลผล
๖. สถานที่ในการรับชำระภาษีมีความคับแคบ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้มาชำระภาษี	๓.๑๑	๑.๐๐	ปานกลาง
๗. อบต. มีการนำรถยนต์ออกมา ประชาสัมพันธ์ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี	๓.๒๖	๐.๕๐	ปานกลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๕๔	ปานกลาง

(N = ๓๐๕)

จากตารางที่ ๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านการบริการภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จำนวน ๗ ข้อ โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริการเคลื่อนที่ในการจัดเก็บและชำระภาษี ($\bar{X} = ๓.๔๖$) รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการลดขั้นตอนในการชำระภาษีให้สั้นและสะดวกกว่าเดิม และองค์การบริหารส่วนตำบลมีป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = ๓.๒๘$) และความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานที่ในการรับชำระภาษีมีความคับแคบขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้มาชำระภาษี ($\bar{X} = ๓.๑๑$)

บทที่ ๕

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง จำนวน ๓๐๕ คน ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาและสมบูรณ์ จำนวน ๓๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ (percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประชาชนผู้ที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ ๕๐.๔๕ มีอายุส่วนมากระหว่าง ๔๖ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๒ และส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๑ ประกอบอาชีพเกษตรกร มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๒๘

๒. ข้อมูลด้านความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นทั้ง ๓ ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเข้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ รองลงมา คือ วิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง ตามลำดับ

๒.๑ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับรายชื่อ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ คือ

ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษีจะเสียเปรียบในการชำระภาษี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นธรรม และการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลและรัฐบาลกลางมีความซ้ำซ้อนกัน ตามลำดับ

๒.๒ ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับรายชื่อ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ คือ

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์การชำระภาษีให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี และการประเมินของเจ้าหน้าที่ขาดเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน ตามลำดับ

๒.๓ ด้านการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับรายชื่อ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ คือ

องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริการเคลื่อนที่ในการจัดเก็บและชำระภาษี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการลดขั้นตอนในการชำระภาษีให้สั้นและสะดวกกว่าเดิม และองค์การบริหารส่วนตำบลมีป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน ตามลำดับ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

กลุ่มประชาชนที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๔๖ ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับลักษณะของชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ราบเหมาะสำหรับทำการเกษตร ในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจำแนกตามลักษณะของความคิดเห็นแต่ละด้าน พบว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษีจะเสียเปรียบในการชำระภาษี เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจ

ในการชำระภาษี สอดคล้องกับผลวิจัยของ ธิวัลย์ นาวิ พบว่า ประชาชนทั่วไปจำนวนมาก ไม่มีความรู้ทางด้านภาษี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองควรมีการให้ความรู้ประชาสัมพันธ์ ถึงขั้นตอนการเสียภาษีให้ประชาชนรับทราบต่อไป ควรชี้แจง ทำความเข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็น ในการเสียภาษี และการนำเงินภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับกลับไปพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ ตลอดจนผลที่จะย้อนกลับคืนสู่สังคมหรือผู้เสียภาษีในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ควรเผยแพร่ ข้อกำหนดทางกฎหมายหรือผลที่ผู้เสียภาษีจะได้รับเมื่อมีการชำระภาษีตรงตามกำหนดและต่อเนื่อง รวมทั้งข้อปฏิบัติเมื่อมีการชำระภาษีส่อค่า ความคิดเห็นด้านการบริการขององค์การบริหารส่วน ตำบลลำคลอง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริการเคลื่อนที่ในการจัดเก็บและชำระภาษี สอดคล้องกับผลวิจัยของ เสกสรรค์ สิ้นทรจันทร์ พบว่า คุณภาพของการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ขึ้นอยู่กับความรวดเร็วในการให้บริการแก่ประชาชนในการติดต่อชำระภาษี

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวม อยู่ระดับมาก แสดงว่าการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลดีอยู่แล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ให้มีการปรับปรุงเพื่อประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือไม่ทำให้คุณภาพต่ำลงไปกว่านี้ ประเด็นที่ควร ปรับปรุงมีดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษีจะ เสียเปรียบในการชำระภาษี และ ความคิดเห็นด้านการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการบริการเคลื่อนที่ในการจัดเก็บและชำระภาษี มีความคิดเห็นอยู่ ในระดับมาก แสดงว่าการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการปรับปรุงเพื่อรักษาระดับ และการพัฒนาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ เชิงนโยบายเพื่อทำให้การบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนี้

๑. เสนอผลการวิจัยให้คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองทราบ เพื่อกำหนด เป็นแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษีให้กับประชาชน ควรดำเนินการให้ข่าวสารข้อมูล โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดที่สำคัญของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทำความเข้าใจกับประชาชนผู้เสียภาษีว่าภาษีที่เสียไปจะย้อนกลับคืนมาที่เขาในรูปแบบใดบ้าง

การเพิ่มอัตราภาษีในกรณีที่มาขึ้นชำระภาษีช้ากว่ากำหนด รวมทั้งการดำเนินมาตรการทางด้านกฎหมาย

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองควรถังงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการบริการจัดเก็บภาษี เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ชำระภาษีและให้ผู้ชำระภาษีมีทางเลือกในการชำระภาษีเพิ่มมากขึ้น ด้วยการจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ มีการจัดทำผู้แสดงความคิดเห็นของผู้ชำระภาษีในด้านภาษีและการบริการประชาชน เพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองจะได้นำข้อคิดเห็นดังกล่าว มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อวิจัย

๑. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

๒. ควรมีการวิจัยปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

บรรณานุกรม

๑. หนังสือทั่วไป

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณย์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ -
ประสานมิตร, ๒๕๒๗.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕.
- โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร :
บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๒.
- จรัส สุวรรณมาลา. ปฏิรูประบบการคลัง : การกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๓๘.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. ทฤษฎีการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา, ๒๕๑๕.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. ๑๐๐ ปี การปกครองท้องถิ่นไทย ๒๔๔๐ - ๒๕๔๐. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุริยสาสน์, ๒๕๓๕.
- ประทาน คงฤทธิศึกษา. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนา
บริหารศาสตร์, ๒๕๒๕.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทศนคติ การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๒๖.
- ปรีดา นาคเนาทิม. เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
๒๕๓๕.
- ป๊วย อึ้งภากรณ์. เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประมวลมิตร,
๒๕๐๔.
- พูนสุข สงวนชีพ และพงศ์สัณฑ์ ศรีสมทรัพย์. การบริหารการคลังและกระบวนการงบประมาณ,
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๗.
- ลิขิต วีรเวทิน. การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๕.

วิญญู อังคนารักษ์. แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

วิสูตร ธนชัยวิวัฒน์. คู่มือพนักงานส่วนตำบล แหล่งตัวบทกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, ๒๕๔๗.

ศุภลักษณ์ พิณีภูวคณ. หลักการบริหารภาษีอากรที่ดีของ Adam SMITH. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๒.

เศกติน ศรีวัฒนานุกุลกิจ. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่สภาตำบลกับการปกครองท้องถิ่น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๐.

สมคิด บางโม. ภาษีอากรธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิทยพัฒน์, ๒๕๔๕.

สมยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๒๒.

อภิชัย พันธเสน. วิธีพัฒนาชนบทจากชุมชนอนาธิปัตย์สู่สังคมอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๓๕.

อมราวดี เหมาคม. การปกครองระดับตำบล หมู่บ้านกับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๒๘.

อนุก เขียรถาวร. เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๓.

อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.

อุทัย หิรัญโต. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๑๘.

๒. วารสาร

วันมูหะมัดนอร์ มะทา. “ยุทธศาสตร์การบริหาร”. ประชาคมท้องถิ่น. ปีที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖.
องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง. “การประเมินผลระดับความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการ”. รายงานการศึกษาประเมินผล. สิงหาคม ๒๕๔๘.

๓. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

ธีวาลัย นาวิ. “ปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานเขตปทุมวัน”. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.

นารี นันตติกุล. “ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเก็บภาษี โดยศึกษาเฉพาะมิติด้านความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการให้บริการด้านภาษีของเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา”. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.

บุญธรรม คำพอ. “การศึกษาความแตกต่างระหว่างการยอมรับและไม่ยอมรับวิทยากรแผนใหม่ ศึกษาเฉพาะกรณีมูลนิธิบูรณะชนบท ตำบลโพธิ์งาม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๒๐.

รังสรรค์ ธนะพรพันธ์. “การสำรวจสถานะความรู้ด้านภาษีอากรในเมืองไทย”. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, ๒๕๔๗.

เรืองเวทย์ แสงรัตนา. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการระบบการจัดขยะของเขตเทศบาลเมืองราชบุรี”. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๒๒.

ลัดดาวัลย์ สงกรานต์. “ปัญหาของผู้ใช้บริการเสียภาษี : ศึกษากรณีตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา”. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗.

วไลรัตน์ สวัสดิ์. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี”. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.

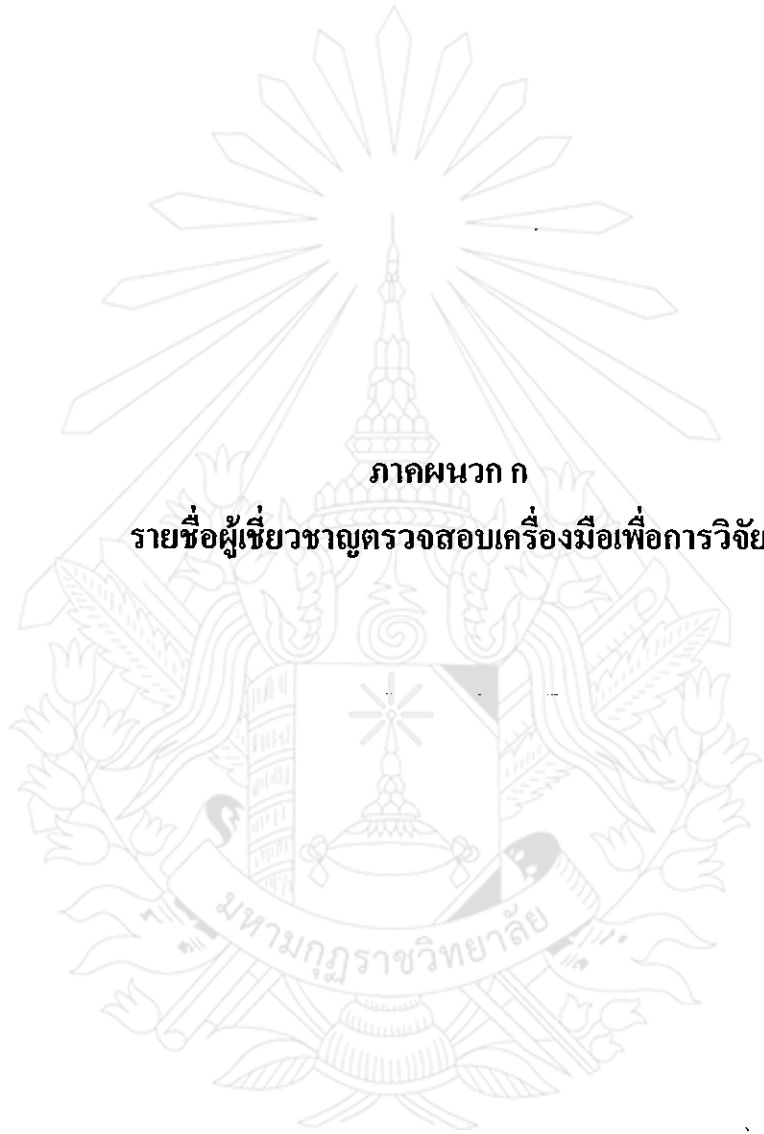
วีระ รอดชีวิต. “การคลังขององค์กรท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการคลังของเทศบาล”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

เสกสันติ สินทรจันทร์. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศร 6015/ว 373

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

25 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

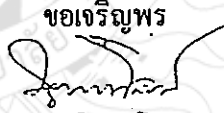
เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร. สมทรง สุวพานิช

ด้วย นางสาวเบญจมาภรณ์ บัวหลวง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา
กาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและ
ที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์”
เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา
กาฬสินธุ์ ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ที่ ศร 6015/ว 373

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี้ยวเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

25 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

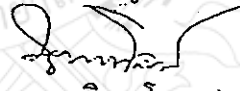
เจริญพร นายอนันฐา ปราบพาล

ด้วย นางสาวเบญจมาภรณ์ บัวหลวง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา
กาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและ
ที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์”
เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
(ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา
กาฬสินธุ์ ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร โสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

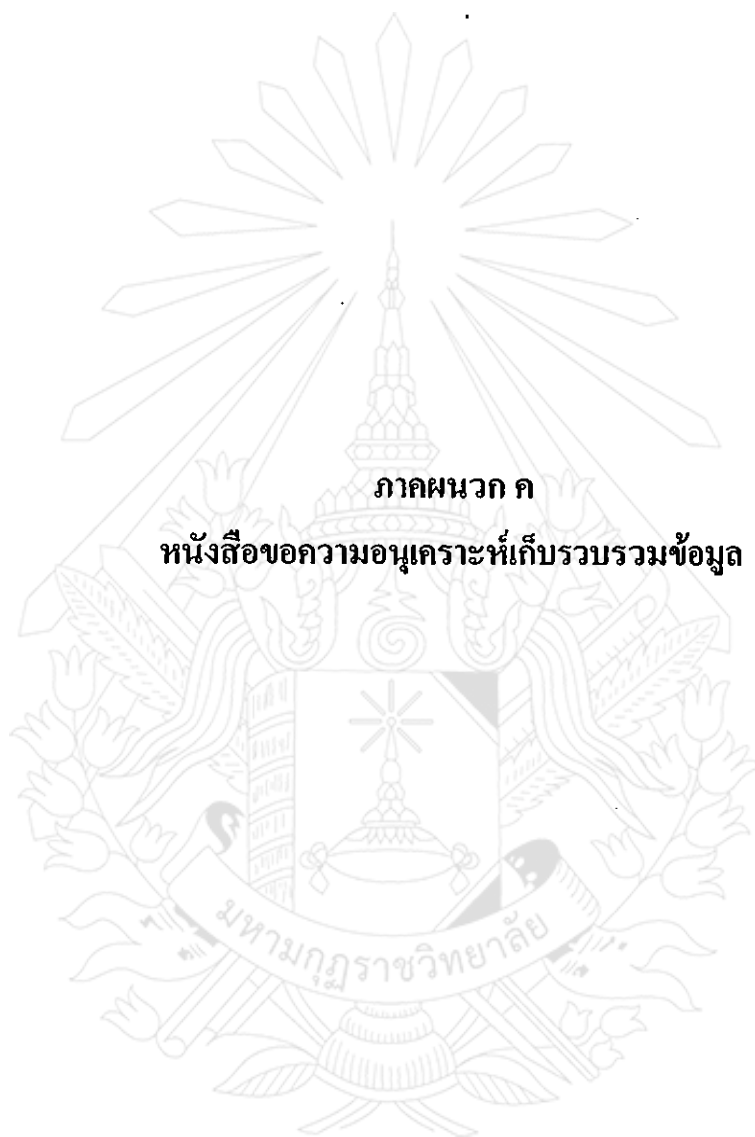
บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6015/ว 374

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนสูงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

25 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

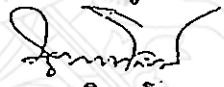
เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ด้วย นางสาวเบญจมาภรณ์ บัวหลวง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา
กาฬสินธุ์ ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและ
ที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์”
เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
(ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ศูนย์การศึกษา
กาฬสินธุ์ ขอลงความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลลำคลอง ส่วนวัน เวลานั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิสาร ไสภณ)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.0-4351-8364,0-4351-6076

โทรสาร. 0-4351-4618

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบคำถามตามความเป็นจริงและกรุณาตอบทุกข้อ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากทุกท่าน และขอขอบคุณที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ คำตอบของท่านที่ได้รับจะมีส่วนสำคัญในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลองต่อไป

นางสาวเบญจมาภรณ์ บัวหลวง

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน :
ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ช่องว่าง ตามข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

๑. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

๒. อายุ

( ) ๒๐ - ๓๕ ปี ( ) ๓๖ - ๔๕ ปี ( ) ๔๖ ปีขึ้นไป

๓. การศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

๔. อาชีพ

( ) เกษตรกร ( ) ธุรกิจส่วนตัว
( ) พนักงานภาครัฐ / เอกชน ( ) รับจ้าง

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณี
องค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
คำชี้แจง

แต่ละข้อคำถามของส่วนนี้ จะเป็นความคิดเห็นของท่านต่อการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและ
ที่ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลลำคลอง โดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ ๕ = มากที่สุด ,
๔ = มาก , ๓ = ปานกลาง , ๒ = น้อย , ๑ = น้อยที่สุด โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
คำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับข้อเท็จจริงในเทศบาลของท่านที่สุดเพียง ๑ ช่อง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
ด้านการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน					
๑. การจัดเก็บภาษีของ อบต. มีความเป็นธรรม					
๒. การจัดเก็บภาษีของ อบต. มีอัตราจัดเก็บแพงเกินไป					
๓. การจัดเก็บภาษีของ อบต. การจำแนกรายการในแบบฟอร์มแสดงทรัพย์สินไม่มีความชัดเจน					
๔. ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านภาษีจะเสียเปรียบในการชำระภาษี					
๕. ฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีไม่ทันสมัย					
๖. แบบฟอร์มการชำระภาษีมีย่ำนวนมากเกินไป					
๗. การจัดเก็บภาษีของ อบต. และรัฐบาลกลางมีความซ้ำซ้อนกัน					
ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้					
๘. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษี					
๙. เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาชำระภาษี					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑๐. การประเมินของเจ้าหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน					
๑๑. เจ้าหน้าที่อธิบายวิธีการชำระภาษีและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี					
๑๒. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์การชำระภาษีให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษี					
ด้านการบริการ					
๑๓. อบต. มีการบริการเคลื่อนที่ในการจัดเก็บและชำระภาษี					
๑๔. อบต. มีหนังสือให้ท่านไปชำระภาษีที่อบต.					
๑๕. อบต. จัดเตรียมบุคลากร และสถานที่ให้พร้อมกับการชำระภาษี					
๑๖. อบต. มีการลดขั้นตอนในการชำระภาษีให้สั้นและสะดวกกว่าเดิม					
๑๗. อบต. มีป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน					
๑๘. สถานที่ในการรับชำระภาษีมีความคับแคบขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้มาชำระภาษี					
๑๙. อบต. มีการนำรถยนต์ออกมาประชาสัมพันธ์ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี					

Page 7 An

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ- สกุล : นางสาวเบญจมาภรณ์ บัวหลวง
วัน เดือน ปี เกิด : ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๒
ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๐๐ หมู่ ๗ บ้านหนองสอ ตำบลลำปาว อำเภอเมืองกาฬสินธุ์
จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
การศึกษา : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน : ธุรกิจส่วนตัว

